

**ÜHINENUD RAHVASTE ORGANISATSIOONI MEREÕIGUSE
KONVENTSIOONI ALUSEL SÕLMITAV, RIIGI JURISDIKTSIOONI
ALT VÄLJA JÄÄVATE MEREALADE ELURIKKUSE KAITSE JA
KESTLIKU KASUTAMISE KOKKULEPE**

**UNITED NATIONS
2023**

ÜHINENUD RAHVASTE ORGANISATSIOONI MEREÕIGUSE KONVENTSIOONI ALUSEL SÕLMITAV, RIIGI JURISDIKTSIOONI ALT VÄLJA JÄÄVATE MEREALADE ELURIKKUSE KAITSE JA KESTLIKU KASUTAMISE KOKKULEPE

PREAMBUL

Kokkuleppe osalised,

tuletades meelde Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni asjakohaseid sätteid, sealhulgas kohustust kaitsta ja säilitada merekeskkonda;

rõhutades vajadust austada konventsioonis sätestatud õiguste, kohustuste ja huvide tasakaalu;

tunnistades vajadust tegeleda sidusalt ja koostööpõhiselt maailmamere elurikkuse vähenemise ja ökosüsteemide seisundi halvenemise probleemiga, mis on eelkõige tingitud mere ökosüsteemidele avalduvast kliimamuutuste mõjust, nagu soojenemine ja maailmamere hapnikusisalduse vähenemine, samuti maailmamere hapestumisest, reostusest, sealhulgas plastireostusest, ja mittekestlikust kasutamisest;

olles teadlikud, et konventsiooni raames on vaja terviklikku ülemaailmset korda, et paremini käsitleda riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist;

tunnistades, kui oluline on aidata ellu viia õiglast ja võrdõiguslikku rahvusvahelist majanduskorda, milles võetakse arvesse kogu inimkonna huve ja vajadusi ning eelkõige nii rannikul kui ka sisemaal asuvate arenguriikide erihuve ja -vajadusi;

tunnistades samuti, et arenguriikidest osaliste toetamine suutlikkuse suurendamise ning meretehnoloogia arendamise ja siirde kaudu on oluline aspekt riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise eesmärkide saavutamisel;

tuletades meelde põlisrahvaste õiguste Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni deklaratsiooni;

kinnitades, et ühtki käesoleva kokkuleppe sätet ei tõlgendata põlisrahvaste õigusi, sealhulgas põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonis sätestatud õigusi või asjakohasel juhul kohalike kogukondade õigusi vähendavate või tühistavatena;

tunnistades konventsioonis sätestatud kohustust võimaluste piires hinnata riigi jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluvate tegevuste võimalikku mõju merekeskkonnale, kui riigil on piisavalt alust arvata, et selline tegevus võib põhjustada ulatusliku merereostuse või olulisi ja kahjulikke muutusi merekeskkonnas;

pidades silmas konventsioonis sätestatud kohustust võtta kõik vajalikud meetmed tagamaks, et vahejuhtumite ja tegevuse tagajärjel tekkiv reostus ei levi kaugemale aladest, kus teostatakse konventsiooni kohaselt suveräänseid õigusi;

soovides tegutseda riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel praeguste ja tulevaste põlvkondade nimel maailmamere haldajatena, kaitstes merekeskkonda, hoolitsedes selle eest ja tagades selle vastutustundliku kasutamise, säilitades maailmamere ökosüsteemide terviklikkuse ning riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse olemusliku väärtuse;

tunnistades, et riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel leiduvate geneetiliste ressursside digitaalsete järjestusandmete loomine, neile juurdepääs ja nende kasutamine koos nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamisega aitavad kaasa teadusuuringutele ja innovatsioonile ning käesoleva kokkuleppe üldeesmärgi saavutamisele;

austades kõigi riikide suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja poliitilist sõltumatust;

tuletades meelde, et konventsiooni või muude sellega seotud kokkulepetega mitteühinenud osaliste õiguslikku seisundit reguleeritakse rahvusvaheliste lepingute õigusega;

tuletades ka meelde, et konventsiooni kohaselt vastutavad riigid merekeskkonna kaitse ja säilitamisega seotud rahvusvaheliste kohustuste täitmise eest ning et nad võivad kanda vastutust rahvusvahelise õiguse alusel;

olles pühendunud kestliku arengu saavutamisele;

soovides saavutada üleilmse osaluse,

on kokku leppinud järgmises.

I OSA ÜLDSÄTTED

Artikkel 1 Kasutatavad mõisted

Käesolevas kokkuleppes kasutatakse järgmisi mõisteid.

1. „Piirkonnapõhine majandamisvahend“ – vahend, sealhulgas merekaitseala, geograafiliselt määratletud piirkonna jaoks, mille kaudu majandatakse üht või mitut sektorit või tegevust, et saavutada konkreetsed kaitse- ja kestliku kasutamise eesmärgid kooskõlas käesoleva kokkuleppega.
2. „Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävad merealad“ – avameri ja süvamerepõhi.
3. „Biotehnoloogia“ – mis tahes tehnoloogiline rakendus, milles kasutatakse bioloogilisi süsteeme, elusorganisme või nende derivaate, et luua või muuta tooteid või protsesse teatavaks otstarbeks.
4. „Kohapeal kogumine“ – geneetiliste ressursside puhul geneetiliste ressursside kogumine või proovide võtmine riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel.
5. „Konventsioon“ – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsioon.
6. „Kumulatiivne mõju“ – eri tegevustest, sealhulgas teadaolevatest varasematest, praegustest ja mõistlikult prognoositavatest tegevustest või

sarnaste tegevuste aja jooksul kordumisest tulenev kombineeritud ja kumuleeruv mõju ning kliimamuutuste, maailmamere hapestumise ja nendega seotud mõju tagajärjed.

7. „Keskkonnamõju hindamine“ – menetlus, mille käigus tehakse kindlaks tegevuse võimalik mõju ja hinnatakse seda, et pakkuda teavet otsuste tegemiseks.

8. „Geneetilised ressursid“ – taimne, loomne, mikroobne või muu merelist päritolu materjal, mis sisaldab funktsionaalseid pärilikkuse üksusi, millel on tegelik või potentsiaalne väärtus.

9. „Merekaitseala“ – geograafiliselt määratletud mereala, mis on määratud ja mida majandatakse konkreetsete pikaajaliste elurikkuse kaitse eesmärkide saavutamiseks ning mida võib asjakohasel juhul kestlikult kasutada, tingimusel et see on kooskõlas kaitse-eesmärkidega.

10. „Meretehnoloogia“ – hõlmab muu hulgas kasutajasõbralikus vormis esitatud teavet ja andmeid mereteaduse ning sellega seotud mereoperatsioonide ja -teenuste kohta; käsiraamatuid, suuniseid, kriteeriume, standardeid ja võrdlusmaterjale; proovivõtu- ja metoodikaseadmeid; vaatlusrajatisi ja -seadmeid kohapealseteks ja laborivaatlusteks, analüüsideks ja katseteks; arvuteid ja tarkvara, sealhulgas mudeleid ja modelleerimismeetodeid; seotud biotehnoloogiat ning mere elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise seotud eksperditeadmisi, teadmisi, oskusi, tehnilist, teaduslikku ja õiguslikku oskusteavet ning analüüsimeetodeid.

11. „Osaline“ – riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, kes on nõustunud end käesoleva kokkuleppega siduma ja kelle suhtes see kokkulepe kehtib.

12. „Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon“ – teatava piirkonna suveräänsete riikide moodustatud organisatsioon, kellele tema liikmesriigid on andnud pädevuse käesoleva kokkuleppega reguleeritavates küsimustes ja kes on tema sisekorra järgi nõuetekohaselt volitatud käesolevale kokkuleppele alla kirjutama, seda ratifitseerima, heaks kiitma või sellega ühinema.

13. „Kestlik kasutamine“ – elurikkuse komponentide kasutamine sellisel viisil ja määral, mis ei põhjusta elurikkuse pikaajalist vähenemist ning millega säilitatakse elurikkuse potentsiaal täita praeguste ja tulevaste põlvkondade vajadusi ja püüdlusi.

14. „Geneetiliste ressursside kasutamine“ – geneetiliste ressursside geneetilise ja/või biokeemilise koostise alane teadus- ja arendustegevus, sealhulgas punktis 3 määratletud biotehnoloogia rakendamise abil.

Artikkel 2

Üldeesmärk

Kokkuleppe eesmärk on tagada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel elurikkuse kaitse ja kestlik kasutamine nii praegu kui ka pikas perspektiivis konventsiooni asjakohaste sätete tõhusa rakendamise ning edasise rahvusvahelise koostöö ja koordineerimise kaudu.

Artikkel 3

Kohaldamisala

Kokkulepet kohaldatakse riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade suhtes.

Artikkel 4

Erandid

Kokkulepet ei kohaldata sõjalaevade, sõjalennukite ega mereväe abilaevade suhtes. Kokkulepet, välja arvatud selle II osa, ei kohaldata osalise omandis või valduses olevate muude laevade või õhusõidukite suhtes, mida praegu kasutatakse üksnes riigi mitteärielistel eesmärkidel. Iga osaline tagab siiski vastavate meetmetega, mis ei kahjusta temale kuuluvate või tema käitatavate selliste laevade ja õhusõidukite käitamist ega käitusomadusi, et kõnealused laevad ja õhusõidukid järgivad mõistlikkuse ja teostatavuse piires käesolevat kokkulepet.

Artikkel 5

Käesoleva kokkuleppe ja konventsiooni, asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite vaheline seos

1. Kokkulepet tõlgendatakse ja kohaldatakse konventsiooni kontekstis ja sellega kooskõlas. Ükski käesoleva kokkuleppe säte ei piira riikide õigusi, jurisdiktsiooni ega kohustusi, mis tulenevad konventsioonist, sealhulgas neid, mis on seotud majandusvööndi ja mandrilavaga 200 meremiili ulatuses ja kaugemal.
2. Kokkulepet tõlgendatakse ja kohaldatakse viisil, mis ei kahjusta asjakohaseid õiguslike vahendeid ja raamistikke ega asjaomaseid ülemaailmseid, piirkondlikke ja valdkondlikke kehameid ning mis edendab sidusust ja koordineerimist nende vahendite, raamistike ja kehamitega.
3. Käesolev kokkulepe ei mõjuta konventsiooni või muude sellega seotud kokkulepetega mitteühinenud osaliste õiguslikku seisundit seoses nende vahenditega.

Artikkel 6

Piiramise välistamine

Käesolev kokkulepe, sealhulgas osaliste konverentsi või selle allorganite otsused ja soovitused ning neil põhinevad aktid, meetmed või tegevused, ei piira suveräänsust, suveräänseid õigusi ja jurisdiktsiooni ega saa olla suveräänsuse, suveräänsete õiguste ja jurisdiktsiooniga seotud nõuete esitamise või tagasilükkamise aluseks, sealhulgas neid puudutavate vaidluste korral.

Artikkel 7

Üldpõhimõtted ja lähenemisviisid

Kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks juhinduvad osalised järgmistest põhimõtetest ja lähenemisviisidest:

- a) põhimõte „saastaja maksab“;
- b) konventsioonis sätestatud inimkonna ühisvara põhimõte;
- c) merealaste teadusuuringute vabadus koos muude avamerevabadustega;
- d) võrdsuse ning tulude õiglase ja erapooletu jaotamise põhimõte;
- e) vastavalt olukorrale ettevaatuspõhimõte või ettevaatlik lähenemisviis;
- f) ökosüsteemipõhine lähenemisviis;
- g) integreeritud lähenemisviis maailmamere majandamisele;
- h) lähenemisviis, millega suurendatakse ökosüsteemi vastupanuvõimet, sealhulgas kliimamuutuste ja maailmamere hapestumise ebasoodsate mõjude suhtes, ning säilitatakse ja taastatakse ka ökosüsteemi terviklikkus, sealhulgas süsinikuringeteenused, millel põhineb maailmamere roll kliima kujundamises;
- i) kasutatakse parimaid olemasolevaid teadusandmeid ja teadusteavet;
- j) kasutatakse põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaseid põlistadmisi, kui need on olemas;
- k) meetmete võtmisel riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel elurikkuse kaitseks ja kestlikuks kasutamiseks austatakse, edendatakse ja võetakse arvesse põlisrahvaste või asjakohasel juhul kohalike kogukondade õigustega seotud vastavaid kohaldatavaid kohustusi;
- l) merekeskkonna reostuse vältimise, vähendamise ja kontrolli meetmete võtmisel ei kanta otseselt ega kaudselt kahju või ohte üle ühelt alalt teisele ega muundata üht liiki reostust teist liiki reostuseks;
- m) täiel määral tunnustatakse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda;
- n) tunnustatakse merepiirita arenguriikide erihuve ja -vajadusi.

Artikkel 8

Rahvusvaheline koostöö

1. Osalised teevad käesoleva kokkuleppe alusel koostööd riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel elurikkuse kaitseks ja kestlikuks kasutamiseks, sealhulgas tugevdades ja tõhustades koostööd asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike kaudu ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega ning edendades koostööd nende vahel, et saavutada käesoleva kokkuleppe eesmärgid.

2. Osalised püüavad asjakohasel juhul edendada käesoleva kokkuleppe eesmärgi, kui nad osalevad otsuste tegemises muude asjakohaste õiguslike vahendite või raamistike alusel või muudes ülemaailmsetes, piirkondlikes või valdkondlikes kehamites.

3. Osalised edendavad käesoleva kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks rahvusvahelist koostööd merealaste teadusuuringute ning meretehnoloogia arendamise ja siirde valdkonnas kooskõlas konventsiooniga.

II OSA

GENEETILISED RESSURSID, SEALHULGAS TULU ÕIGLANE JA ERAPOOLETU JAOTAMINE

Artikkel 9 **Eesmärgid**

Käesoleva osa eesmärgid on järgmised:

a) jaotada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevusest saadud tulu õiglaselt ja erapooletult eesmärgiga kaitsta riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel elurikkust ja kasutada seda kestlikult;

b) suurendada ja arendada osaliste, eelkõige arenguriikidest osaliste, eriti vähim arenenud riikide, sisemaal asuvate arenguriikide, ebasoodsa geograafilise asendiga riikide, väikeste arenevate saareriikide, Aafrika rannikuriikide, saarestikuriikide ja keskmise sissetulekuga arenguriikide suutlikkust viia ellu tegevusi, mis on seotud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega;

c) luua teadmisi, teaduslikku arusaama ja tehnoloogilist innovatsiooni, sealhulgas merealaste teadusuuringute arendamise ja elluviimise kaudu, et anda oluline panus käesoleva kokkuleppe rakendamisse;

d) arendada meretehnoloogiat ja siirda seda kooskõlas käesoleva kokkuleppega.

Artikkel 10 **Kohaldamine**

1. Kokkulepet kohaldatakse tegevuse suhtes, mis on seotud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel aladel merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega, mis on kogutud ja loodud pärast seda, kui kokkulepe on asjaomase osalise suhtes jõustunud. Kokkulepet kohaldatakse ka riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel selliste geneetiliste ressursside ja nende ressursside selliste digitaalsete järjestusandmete kasutamise suhtes, mis on kogutud või loodud enne käesoleva kokkuleppe jõustumist, välja arvatud juhul, kui osaline teeb kokkuleppele alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes artikli 70 alusel kirjaliku erandi.

2. Käesoleva osa sätteid ei kohaldata järgmise suhtes:

a) asjakohase rahvusvahelise õigusega reguleeritud kalapüük ja kalapüügiga seotud tegevus või

b) kalad või muud mere elusressursid, mis teadaolevalt on saadud kalapüügi ja kalapüügiga seotud tegevuse käigus riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatelt merealadelt, välja arvatud juhul, kui selliste kalade või muude mere elusressursside kasutamine on reguleeritud käesoleva osaga.

3. Käesolevas osas sätestatud kohustusi ei kohaldata kokkuleppeosalise sõjalise tegevuse suhtes, sealhulgas riigi mitteärilistel eesmärkidel kasutatavate laevade ja õhusõidukite sõjalise tegevuse suhtes. Käesolevas osas sätestatud kohustusi, mis on seotud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealade geneetiliste ressursside ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmete kasutamisega, kohaldatakse kokkuleppeosalise mittesõjalise tegevuse suhtes.

Artikkel 11

Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega seotud tegevused

1. Tegevusi, mis on seotud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega, võivad ellu viia kõik osalised, olenemata nende geograafilisest asukohast, ning osaliste jurisdiktsiooni alla kuuluvad füüsilised ja juriidilised isikud. Selline tegevus peab toimuma kooskõlas käesoleva kokkuleppega.

2. Osalised edendavad koostööd kõigis tegevustes, mis on seotud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega.

3. Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside kohapeal kogumisel võetakse kooskõlas konventsiooniga nõuetekohaselt arvesse rannikuriikide õigusi ja õigustatud huve nende jurisdiktsiooni alla kuuluvatel aladel ning teiste riikide huve riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel. Selleks püüavad osalised teha käesoleva kokkuleppe rakendamiseks asjakohast koostööd, sealhulgas artikli 51 alusel kindlaks määratud teabevõrgustiku toimimise erikorra kaudu.

4. Ühelgi riigil ei ole ja ta ei või nõuda riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside üle suveräänsust ega suveräänseid õigusi. Sellist suveräänsuse või suveräänsete õiguste nõudmist või kehtestamist ei tunnustata.

5. Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside kohapeal kogumine ei saa olla merekeskkonna või selle ressursside mis tahes osa suhtes esitatavate nõuete õiguslik alus.

6. Tegevused, mis on seotud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega, on kõikide riikide huvides ja kogu inimkonna hüvanguks, ning selle eesmärk on eelkõige edendada inimkonna teaduslikke teadmisi ning mere elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist, võttes eriti arvesse arenguriikide huve ja vajadusi.

7. Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevus peab eranditult toimuma rahumeelsetel eesmärkidel.

Artikkel 12

Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevustest teatamine

1. Osalised võtavad vajalikke seadusandlikke, haldus- või poliitikameetmeid, et tagada teabe edastamine teabevõrgustikule kooskõlas käesoleva osaga.

2. Teabevõrgustikule esitatakse kuus kuud või võimalikult varakult enne riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside kohapeal kogumist teade järgmise teabega:

a) kogumise laad ja eesmärgid, sealhulgas asjakohasel juhul kõik programmid, mille osana kogumine toimub;

b) teadusuuringute objekt või, kui see on teada, sihtmärgiks olevad või kogutavad geneetilised ressursid ning eesmärgid, milleks neid ressursse kogutakse;

c) geograafilised alad, kus kogumine toimub;

d) kokkuvõtte kogumise meetodist ja vahenditest, sealhulgas laevade nimi, tonnaaž, tüüp ja klass, kasutatavad teadusseadmed ja/või uurimismeetodid;

e) teave kavandatavatesse olulisematesse programmidesse antava muu panuse kohta;

f) uurimislaevade esimese kohaleilmumise ja lõpliku lahkumise või varustuse paigaldamise ja eemaldamise eeldatav kuupäev;

g) sponsoreeriva(te) asutus(t)e ja projekti eest vastutava isiku nimi;

h) kõikide riikide, eelkõige arenguriikide teadlaste võimalused osaleda projektis või olla sellega seotud;

i) see, mil määral peaks riikidel, eelkõige arenguriikidel, kes võivad vajada ja taotleda tehnilist abi, olema võimalik projektis osaleda või olla selles esindatud;

j) andmehalduskava, mis on koostatud vastavalt avatud ja vastutustundliku andmehalduse põhimõttele, võttes arvesse praegust rahvusvahelist tava.

3. Pärast lõikes 2 osutatud teate laekumist loob teabevõrgustik automaatselt standardse BBNJ-partiitunnuse.

4. Kui enne kavandatud kogumist on teabevõrgustikule esitatud teave oluliselt muutunud, esitatakse teabevõrgustikule teade ajakohastatud teabega mõistliku aja jooksul, kuid võimaluse korral hiljemalt kohapeal kogumise alguses.

5. Osalised tagavad, et teabevõrgustikule esitatakse niipea, kui see on kättesaadav, kuid mitte hiljem kui üks aasta pärast riigi jurisdiktsiooni alt välja

jäävate merealade geneetiliste ressursside kohapeal kogumist teade järgmise teabega ja standardse BBNJ-partiitunnusega:

- a) hoidla või andmebaas, kus säilitatakse või hakatakse säilitama geneetiliste ressursside digitaalseid järjestusandmeid;
- b) koht, kus kõiki kohapeal kogutud geneetilisi ressursse hoiustatakse või hoitakse või kus seda hakatakse tegema;
- c) aruanne, milles kirjeldatakse üksikasjalikult geograafilist ala, kust geneetilisi ressursse koguti, sealhulgas teave kogumisala laius- ja pikkuskraadi ning sügavuse kohta, ning võimaluste piires tegevuse tulemusi;
- d) lõike 2 punktis j sätestatud andmehalduskava mis tahes vajalikud ajakohastused.

6. Osalised tagavad, et riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside proovide ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmete puhul, mis on nende jurisdiktsiooni alla kuuluvates hoidlates või andmebaasides, on kooskõlas kehtiva rahvusvahelise tavaga ja teostatavuse piires võimalik kindlaks teha, et need pärinevad riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatelt mere aladelt.

7. Osalised tagavad, et teostatavuse piires koostatakse nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate hoidlate ja andmebaaside põhjal iga kahe aasta järel koondaruanne juurdepääsu kohta geneetilistele ressurssidele ja digitaalsetele järjestusandmetele, millele lisatakse standardne BBNJ-partiitunnus, ning et aruanne tehakse kättesaadavaks artikli 15 kohaselt loodud juurdepääsu ja tulu jaotamise komiteele.

8. Osalised tagavad, et kui riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetilised ressursid ja võimaluse korral selliste ressursside digitaalsed järjestusandmed on osaliste jurisdiktsiooni alla kuuluvate füüsiliste või juriidiliste isikute kasutamise, sealhulgas turustamise objektiks, esitatakse teabevõrgustikule teade järgmise teabega niipea, kui see on kättesaadav, sealhulgas olemasolu korral standardne BBNJ-partiitunnus:

- a) koht, kust on võimalik leida kasutamise tulemusi, näiteks väljaandeid ja antud patente (olemasolu korral ja võimaluste piires), ning väljatöötatud tooteid;
- b) kättesaadavuse korral üksikasjad teabevõrgustikule saadetud kogumisjärgse teate kohta, mis on seotud kasutamise objektiks olnud geneetiliste ressurssidega;
- c) koht, kus hoitakse kasutamise objektiks olnud algset proovi;
- d) kasutatavatele geneetilistele ressurssidele ja selliste ressursside digitaalsetele järjestusandmetele juurdepääsu kord ning andmehalduskava;
- e) pärast asjaomaste toodete turustamist teave (kui see on olemas) nende toodete müügi ja edasise arendamise kohta.

Artikkel 13

Põlisrahvaste ja kohalike kogukondade põlisteadmised, mis on seotud geneetiliste ressurssidega riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel

Osalistes võtavad asjakohasel juhul ja vastavalt vajadusele seadusandlikke, haldus- või poliitikameetmeid tagamaks, et juurdepääs põlisrahvaste ja kohalike kogukondade põlisteadmistele, mis on seotud geneetiliste ressurssidega riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel, saadakse üksnes nende põlisrahvaste ja kohalike kogukondade eelneval vabatahtlikul ja teadval nõusolekul või heakskiidul ning neid kaasates. Juurdepääsu sellistele põlisteadmistele võib vahendada teabevõrgustik. Juurdepääs sellistele põlisteadmistele ja nende kasutamine peab toimuma vastastikku kokkulepitud tingimustel.

Artikkel 14

Tulude õiglane ja erapooletu jaotamine

1. Tulu, mis saadakse riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevustest, jaotatakse õiglaselt ja erapooletult kooskõlas käesoleva osaga ning sellega aidatakse kaitsta ja kestlikult kasutada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkust.

2. Mitterahalist tulu jagatakse vastavalt käesolevale kokkuleppele muu hulgas järgmises vormis:

a) juurdepääs proovidele ja proovide kogudele vastavalt kehtivatele rahvusvahelistele tavadele;

b) juurdepääs digitaalsetele järjestusandmetele vastavalt kehtivatele rahvusvahelistele tavadele;

c) avatud juurdepääs leitavatele, juurdepääsetavatele, koostalitlusvõimelistele ja taaskasutatavatele teadusandmetele (FAIR-andmed) vastavalt kehtivatele rahvusvahelistele tavadele ning avatud ja vastutustundlik andmehaldus;

d) teadetes sisalduv teave koos standardsete BBNJ-partiitunnustega, mis esitatakse kooskõlas artikliga 12, avalikus otsingus leitaval ja kättesaadaval kujul;

e) meretehnoloogia siire vastavalt käesoleva kokkuleppe V osas sätestatud asjakohastele eeskirjadele;

f) suutlikkuse suurendamine, sealhulgas teadusprogrammide rahastamise kaudu ja pakkudes partnerlusvõimalusi, eelkõige otseselt asjakohaseid ja olulisi partnerlusvõimalusi teadusprojektides osalemiseks teadlastele ja uurijatele, samuti sihtotstarbelised algatused, eelkõige arenguriikide jaoks, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda;

g) tihedam tehniline ja teaduskoostöö, eelkõige arenguriikide teadlaste ja teadusasutustega;

h) muu tulu, mille osaliste konverents on kindlaks määranud, võttes arvesse artikli 15 alusel loodud juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee soovitusi.

3. Osalistes võtavad vajalikke seadusandlikke, haldus- või poliitikameetmeid tagamaks, et riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetilised ressursid ja selliste ressursside digitaalsed järjestusandmed, mis

on nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate füüsiliste või juriidiliste isikute kasutamise objektiks, ja standardsed BBNJ-partiitunnused hoiustatakse üldsusele kättesaadavates, kas riiklikul või rahvusvahelisel tasandil hallatavates hoidlates ja andmebaasides hiljemalt kolme aasta jooksul alates sellise kasutamise algusest või niipea, kui need muutuvad kättesaadavaks, võttes arvesse kehtivat rahvusvahelist tava.

4. Juurdepääsule riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetilistele ressurssidele ja selliste ressursside digitaalsetele järjestusandmetele, mis asuvad osalise jurisdiktsiooni alla kuuluvates hoidlates ja andmebaasides, võib kehtestada järgmised mõistlikud tingimused:

- a) vajadus säilitada geneetiliste ressursside füüsiline terviklikkus;
- b) mõistlikud kulud, mis on seotud asjaomase geenipanga, biopanga või andmebaasi pidamisega, kus proove, andmeid või teavet hoitakse;
- c) geneetilistele ressurssidele, andmetele või teabele juurdepääsu andmisega seotud mõistlikud kulud;
- d) muud mõistlikud tingimused, mis on kooskõlas käesoleva kokkuleppe eesmärkidega; arenguriikide teadlastele ja teadusasutustele võib sellise juurdepääsu võimalusi pakkuda õiglastel ja soodsaimatel tingimustel, sealhulgas soodus- ja eelistustingimustel.

5. Rahaline tulu, mis saadakse riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmete kasutamisest, sealhulgas turustamisest, jaotatakse õiglaselt ja erapooletult artikli 52 kohaselt loodud rahastamismehhanismi kaudu eesmärgiga kaitsta ja kestlikult kasutada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkust.

6. Pärast käesoleva kokkuleppe jõustumist teevad arenenud osalised iga-aastaseid osamakseid artiklis 52 osutatud erifondi. Osalise osamakse määr on 50 % hinnangulisest sissemaksust, mille osaline teeb osaliste konverentsi poolt artikli 47 lõike 6 punkti e kohaselt vastu võetud eelarvesse. Osamakseid tasutakse seni, kuni osaliste konverents teeb lõike 7 kohase otsuse.

7. Osaliste konverents otsustab korra üle, mille kohaselt jagatakse rahalist tulu, mis saadakse riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmete kasutamisest, võttes arvesse artikli 15 alusel loodud juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee soovitusi. Kui kõik võimalused konsensuse saavutamiseks on ammendatud, võetakse otsus vastu kohalolevate ja hääletavate osaliste kolmeneljärgi hääletamusega. Maksed tehakse artikli 52 alusel loodud erifondi kaudu. Kord võib hõlmata järgmist:

- a) vahemaksed;
- b) toodete turustamisega seotud maksed või osamaksed, sealhulgas toodete müügist saadud tulust teatava protsendi maksmine;
- c) astmeline tasu, mida makstakse perioodiliselt ja mis põhineb mitmesugustel näitajatel, millega mõõdetakse osalise tegevuste koondataset;
- d) muud viisid, mille osaliste konverents on kindlaks määranud, võttes arvesse juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee soovitusi.

8. Osaline võib siis, kui osaliste konverents võtab korra vastu, esitada deklaratsiooni, milles märgib, et kord ei jõustu tema suhtes kuni nelja aasta jooksul, et võimaldada aega korra vajalikuks rakendamiseks. Osaline, kes sellise deklaratsiooni esitab, jätkab lõikes 6 sätestatud makse tegemist kuni uue korra jõustumiseni.

9. Kui osaliste konverents otsustab lõike 7 kohase korra üle, mille alusel jagatakse riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside digitaalsete järjestusandmete kasutamisest saadavat rahalist tulu, võtab ta arvesse juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee soovitusi, tunnistades, et selline kord peaks vastastikku toetama muid juurdepääsu ja tulu jaotamise vahendeid ning olema nende kohandav.

10. Osaliste konverents, võttes arvesse artikli 15 alusel loodud juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee soovitusi, vaatab iga kahe aasta järel läbi riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmete kasutamisest saadud rahalise tulu ja hindab seda. Esimene läbivaatamine peab toimuma viie aasta jooksul alates käesoleva kokkuleppe jõustumisest. Läbivaatamisel käsitletakse lõikes 6 osutatud iga-aastaseid osamakseid.

11. Osalised võtavad vastavalt vajadusele seadusandlikke, haldus- või poliitikameetmeid tagamaks, et tulu, mis saadakse nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate füüsiliste või juriidiliste isikute tegevustest, mis on seotud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega, jagatakse kooskõlas käesoleva kokkuleppega.

Artikkel 15

Juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee

1. Käesolevaga luuakse juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee. Komitee ülesanne on muu hulgas koostada tulu jaotamise suunised kooskõlas artikliga 14 ning tagada läbipaistvus ja nii rahalise kui ka mitterahalise tulu õiglane ja erapooletu jaotamine.

2. Juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee koosneb 15 liikmest, kellel on asjakohane kvalifikatsioon teemaga seotud valdkondades, et tagada komitee ülesannete tõhus täitmine. Liikmed nimetatakse osaliste poolt ja nad valib osaliste konverents, võttes arvesse soolist tasakaalu ja võrdset geograafilist jaotust ning tagades arenguriikide, sealhulgas vähim arenenud riikide, väikeste arenevate saareriikide ja sisemaal asuvate arenguriikide esindatuse komitees. Osaliste konverents määrab kindlaks komitee volitused ja töökorra.

3. Komitee võib anda osaliste konverentsile soovitusi käesoleva osaga seotud küsimustes, sealhulgas järgmistes küsimustes:

a) käesoleva osaga kooskõlas olevad suunised või käitumisjuhend riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevuste kohta;

b) meetmed käesoleva osa kohaselt tehtud otsuste rakendamiseks;

c) määrad või mehhanismid rahalise tulu jagamiseks vastavalt artiklile 14;

d) käesoleva osaga seotud küsimused, mis puudutavad teabevõrgustikku;

e) käesoleva osaga seotud küsimused, mis puudutavad artikli 52 alusel loodud rahastamismehhanismi;

f) muud käesoleva osaga seotud küsimused, mida osaliste konverents võib paluda juurdepääsu ja tulu jaotamise komiteel käsitleda.

4. Kõik osalised teevad juurdepääsu ja tulu jaotamise komiteele teabevõrgustiku kaudu kättesaadavaks käesoleva kokkuleppe alusel nõutava teabe, mis peab sisaldama järgmist:

a) juurdepääsuga ja tulu jaotamisega seotud õiguslikud, haldus- ja poliitikameetmed;

b) riiklike teabekeskuste kontaktandmed ja muu asjakohane teave;

c) muu teave, mida nõutakse vastavalt osaliste konverentsi otsustele.

5. Juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee võib konsulteerida ja hõlbustada teabevahetust asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistikega ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega seoses tema pädevusse kuuluvate tegevustega, sealhulgas tulu jaotamine, geneetiliste ressursside digitaalsete järjestusandmete kasutamine, parimad tavad, vahendid ja meetodid, andmehaldus ja saadud kogemused.

6. Juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee võib anda osaliste konverentsile soovitusi lõike 5 kohaselt saadud teabe kohta.

Artikkel 16

Järelevalve ja läbipaistvus

1. Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevuste järelevalve ja läbipaistvus saavutatakse teabevõrgustiku teavitamisega, kasutades standardseid BBNJ-partiitunnuseid kooskõlas käesoleva osaga ja osaliste konverentsi poolt vastu võetud menetlustega, mis põhinevad juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee soovitusel.

2. Osalised esitavad kooskõlas käesoleva osaga juurdepääsu ja tulu jaotamise komiteele korrapäraselt aruandeid käesoleva osa nende sätete rakendamise kohta, mis käsitlevad riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressurssidega ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevusi ning neist saadava tulu jagamist.

3. Juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee koostab teabevõrgustiku kaudu saadud teabe põhjal aruande ja teeb selle kättesaadavaks osalistele, kes võivad esitada märkusi. Juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee esitab aruande koos saadud märkustega arutamiseks osaliste konverentsile. Osaliste konverents võib juurdepääsu ja tulu jaotamise komitee soovitust arvesse võttes määrata käesoleva artikli rakendamiseks kindlaks asjakohased suunised, milles võetakse arvesse osaliste riiklikku suutlikkust ja olukorda.

III OSA

MEETMED, NAGU MEREKAITSEALAD JA MUUD PIIRKONNAPÕHISED MAJANDAMISVAHENDID

Artikkel 17

Eesmärgid

Käesoleva osa eesmärgid on

- a) kaitsta ja kasutada kestlikult alasid, mis vajavad kaitset, sealhulgas luua terviklik piirkonnapõhiste majandamisvahendite süsteem, mis sisaldab ökoloogiliselt representatiivseid ja hästi ühendatud merekaitsealade võrgustikke;
- b) tugevdada piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade kasutamise alast koostööd ja koordineerimist riikide, asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite vahel;
- c) kaitsta, hoida, taastada ja säilitada elurikkust ja ökosüsteeme, sealhulgas eesmärgiga suurendada nende tootlikkust ja parandada nende seisundit, ning tugevdada vastupanuvõimet surveteguritele, sealhulgas neile, mis on seotud kliimamuutuste, maailmamere hapestumise ja merereostusega;
- d) toetada toiduga kindlustatust ja muid sotsiaal-majanduslikke eesmärgi, sealhulgas kultuuriväärtuste kaitset;
- e) toetada suutlikkuse suurendamise ning meretehnoloogia arendamise ja siirde kaudu arenguriikidest osalisi, eelkõige vähim arenenud riike, sisemaal asuvaid arenguriike, ebasoodsa geograafilise asendiga riike, väikeseid arenevaid saareriike, Aafrika rannikuriike, saarestikuriike ja keskmise sissetulekuga arenguriike, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide eriolukorda, piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade arendamisel, rakendamisel, seirel, haldamisel ja jõustamisel.

Artikkel 18

Kohaldamisala

Piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade loomine ei või hõlmata ühtegi riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvat ala ning neile ei saa tugineda suveräänsuse, suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooniga seotud nõuete esitamisel või tagasilükkamisel, sealhulgas neid puudutavate vaidluste korral. Osaliste konverents ei kaalu otsuseid ettepanekute kohta, mis käsitlevad selliste piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade loomist, ning mingil juhul ei või selliseid ettepanekuid tõlgendada suveräänsuse, suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooniga seotud nõuete tunnustamise või mittetunnustamisena.

Artikkel 19

Ettepanekud

1. Osalised esitavad kas üksi või ühiselt sekretariaadile ettepanekud käesoleva osa kohaste piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade loomise kohta.
2. Osalised teevad käesoleva osa kohaste ettepanekute väljatöötamisel koostööd ja konsulteerivad vastavalt vajadusele asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas riikidega ning ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega, samuti kodanikuühiskonna, teadusringkondade, erasektori, põlisrahvaste ja kohalike kogukondade esindajatega.
3. Ettepanekute koostamisel võetakse aluseks parimad olemasolevad teadusandmed ja teadusteave ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohased põlisteadmised, samuti võetakse arvesse ettevaatlikku lähenemisviisi ja ökosüsteemipõhist lähenemisviisi.
4. Kindlakstehtud alasid käsitlevad ettepanekud peavad sisaldama järgmisi põhielemente:
 - a) ettepanekus käsitletava ala geograafiline või ruumiline kirjeldus, mis lähtub I lisas täpsustatud soovituslikest kriteeriumidest;
 - b) teave I lisas täpsustatud kriteeriumide kohta, samuti mis tahes kriteeriumide kohta, mida võib lõike 5 kohaselt edasi arendada ja läbi vaadata ning mida kohaldatakse ala kindlakstegemisel;
 - c) alal toimuv inimtegevus, sealhulgas ala kasutamine põlisrahvaste ja kohalike kogukondade poolt, ning selle tegevuse võimalik mõju, kui see on olemas;
 - d) kindlakstehtud ala merekeskkonna ja elurikkuse seisundi kirjeldus;
 - e) ala suhtes kohaldatavate kaitse-eesmärkide ja asjakohasel juhul kestliku kasutamise eesmärkide kirjeldus;
 - f) majandamiskava projekt, mis sisaldab kavandatud meetmeid ja milles kirjeldatakse kavandatud seire-, uurimis- ja läbivaatamistegevust kindlaksmääratud eesmärkide saavutamiseks;
 - g) kavandatava ala ja võimalike meetmete kestus;
 - h) teave võimalike konsultatsioonide kohta, mida on peetud riikidega, sealhulgas külgnevate rannikuriikidega, ja/või asjakohaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega;
 - i) teave piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade kohta, mida on rakendatud asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike alusel ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite tasandil;
 - j) asjakohased teadusandmed ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade põlisteadmised.
5. Selliste alade kindlaksmääramise soovituslikud kriteeriumid sisaldavad vastavalt nende asjakohasusele I lisas esitatud kriteeriume ning teadus- ja tehniline organ võib neid vajaduse korral edasi arendada ja läbi vaadata, misjärel osaliste konverents arutab neid ja võtab need vastu.
6. Teadus- ja tehniline organ töötab vajaduse korral välja täiendavad nõuded ettepanekute sisu kohta, sealhulgas lõikes 5 märgitud soovituslike kriteeriumide kohaldamise korra kohta, ja suunised lõike 4 punktis b

nimetatud ettepanekute kohta, misjärel osaliste konverents arutab neid ja võtab need vastu.

Artikkel 20

Ettepanekute avalikustamine ja esialgne läbivaatamine

Kirjaliku ettepaneku saamisel teeb sekretariaat ettepaneku üldsusele kättesaadavaks ja edastab selle teadus- ja tehnilisele organile esialgseks läbivaatamiseks. Läbivaatamise eesmärk on teha kindlaks, kas ettepanek sisaldab artiklis 19 nõutud teavet, sealhulgas käesolevas osas ja I lisas kirjeldatud soovituslikke kriteeriume. Läbivaatamise tulemused tehakse üldsusele kättesaadavaks ja sekretariaat edastab need ettepaneku esitajale. Ettepaneku esitaja võtab arvesse teadus- ja tehnilise organi esialgse läbivaatamise tulemusi ning esitab ettepaneku uuesti sekretariaadile. Sekretariaat teavitab osalisi ja teeb taasesitatud ettepaneku üldsusele kättesaadavaks ning vahendab konsultatsioone vastavalt artiklile 21.

Artikkel 21

Ettepanekute üle peetavad konsultatsioonid ja ettepanekute hindamine

1. Konsultatsioonid artikli 19 alusel esitatud ettepanekute üle peavad olema kaasavad, läbipaistvad ja avatud kõigile asjaomastele sidusrühmadele, sealhulgas riikidele ning ülemaailmsetele, piirkondlikele ja valdkondlikele kehamitele, samuti kodanikuühiskonnale, teadusringkondadele, põlisrahvastele ja kohalikele kogukondadele.
2. Sekretariaat vahendab konsultatsioone ja kogub teavet järgmiselt:
 - a) teavitatakse riike, eelkõige külgnevaid rannikuriike, ja neil palutakse esitada muu hulgas järgmine:
 - i) seisukohad ettepaneku põhjendatuse ja geograafilise kohaldamisala kohta;
 - ii) muu asjakohane teaduslik teave;
 - iii) teave olemasolevate meetmete või tegevuste kohta külgnevatel või seotud aladel riigi jurisdiktsiooni piires ja riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel;
 - iv) seisukohad ettepaneku võimaliku mõju kohta riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatele aladele;
 - v) muu oluline teave;
 - b) teavitatakse asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike organeid ning asjaomaseid ülemaailmseid, piirkondlikke ja valdkondlikke kehaveid ja neil palutakse esitada muu hulgas järgmine:
 - i) seisukohad ettepaneku põhjendatuse kohta;
 - ii) muu asjakohane teaduslik teave;
 - iii) teave olemasolevate meetmete kohta, mis on vastu võetud nimetatud vahendi või raamistiku alusel või organi poolt seoses asjaomase ala või külgnevate aladega;

- iv) seisukohad meetmete mis tahes aspektide ja ettepanekus nimetatud majandamiskava projekti muude elementide kohta, mis kuuluvad kõnealuse organi pädevusse;
 - v) seisukohad asjakohaste lisameetmete kohta, mis kuuluvad kõnealuse vahendi, raamistiku või organi pädevusse;
 - vi) muu oluline teave;
 - c) asjakohaste põlisteadmistega põlisrahvastel ja kohalikel kogukondadel, teadusringkondadel, kodanikuühiskonnal ja muudel asjaomastel sidusrühmadel palutakse muu hulgas esitada järgmine:
 - i) seisukohad ettepaneku põhjendatuse kohta;
 - ii) muu asjakohane teaduslik teave;
 - iii) põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohased põlisteadmised;
 - iv) muu asjakohane teave.
3. Sekretariaat teeb lõike 2 kohaselt saadud teabe üldsusele kättesaadavaks.
4. Juhul kui kavandatud meede mõjutab alasid, mis on täielikult ümbritsetud riikide majandusvöönditega, teevad ettepaneku esitajad järgmist:
- a) korraldavad selliste riikidega sihipärased ja ennetavad konsultatsioonid, sealhulgas eelneva teavitamise;
 - b) võtavad arvesse selliste riikide seisukohti ja märkusi kavandatud meetme kohta ning esitavad kirjaliku vastuse, milles käsitletakse konkreetselt neid seisukohti ja märkusi, ning vajaduse korral muudavad kavandatud meedet vastavalt.
5. Ettepaneku esitaja võtab arvesse konsultatsiooniperioodil saadud seisukohti ning teadus- ja tehnilise organi seisukohti ja teavet ning vajaduse korral muudab ettepanekut vastavalt või vastab olulistele seisukohtadele, mida ettepanekus ei ole kajastatud.
6. Konsultatsiooniperiood on ajaliselt piiratud.
7. Muudetud ettepanek esitatakse teadus- ja tehnilisele organile, kes hindab ettepanekut ja esitab osaliste konverentsile soovitusel.
8. Teadus- ja tehniline organ täpsustab vajaduse korral konsulteerimis- ja hindamismenetluse üksikasju, sealhulgas kestust, oma esimesel koosolekul, misjärel osaliste konverents arutab neid ja võtab need vastu, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide eriolukorda.

Artikkel 22

Piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade loomine

1. Osaliste konverents, võttes aluseks lõpliku ettepaneku ja majandamiskava projekti, arvestades käesoleva osa alusel kehtestatud konsultatsioonimenetluse käigus saadud seisukohti ja teaduslikke andmeid ning teadus- ja tehnilise organi teaduslikke nõuandeid ja soovitusi:

a) teeb otsuseid piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade loomise ja nende seotud meetmete kohta;

b) võib teha otsuseid meetmete kohta, mis on kooskõlas asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike alusel ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite poolt vastu võetud meetmetega, koostöös ja kooskõlas nende vahendite, raamistike ja kehamitega;

c) võib juhul, kui kavandatavad meetmed kuuluvad muude ülemaailmsete, piirkondlike või valdkondlike kehamite pädevusse, esitada käesoleva kokkuleppe osalistele ning ülemaailmsetele, piirkondlikele ja valdkondlikele kehamitele soovitusi, et edendada asjakohaste meetmete vastuvõtmist selliste vahendite, raamistike ja kehamite kaudu kooskõlas nende vastavate volitustega.

2. Osaliste konverents austab käesoleva artikli alusel otsuseid tehes asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite pädevust ega kahjusta seda.

3. Osaliste konverents korraldab korrapäraseid konsultatsioone, et tõhustada koostööd ja koordineerimist asjaomaste õiguslike vahendite ja raamistikega ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega ning nende vahel seoses piirkonnapõhiste majandamisvahenditega, sealhulgas merekaitsealadega, ning et tõhustada selliste vahendite ja raamistike alusel ja selliste kehamite poolt vastu võetud seonduvate meetmete koordineerimist.

4. Kui see on vajalik käesoleva osa eesmärkide saavutamiseks ja selle osa rakendamiseks, võib osaliste konverents riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamisega seotud rahvusvahelise koostöö ja koordineerimise edendamiseks kaaluda ning kooskõlas lõigetega 1 ja 2 otsustada vajaduse korral välja töötada mehhanismi olemasolevate piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade jaoks, mis on vastu võetud asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike alusel või asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike või valdkondlike kehamite poolt.

5. Osaliste konverentsi poolt kooskõlas käesoleva osaga vastu võetud otsused ja soovitused ei tohi kahjustada riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate aladega seotud meetmete tõhusust ning nende otsuste ja soovituste tegemisel võetakse nõuetekohaselt arvesse kõigi riikide õigusi ja kohustusi vastavalt konventsioonile. Juhul kui käesoleva osa alusel kavandatud meetmed mõjutavad või võivad põhjendatud eelduste kohaselt mõjutada merepõhja katvat vett ja merepõhja alust maapõue, mille üle rannikuriigil on konventsiooni kohaselt suveräänsed õigused, võetakse selliste meetmete puhul nõuetekohaselt arvesse selliste rannikuriikide suveräänseid õigusi. Sel eesmärgil peetakse konsultatsioone vastavalt käesoleva osa sätetele.

6. Kui käesoleva osa alusel kehtestatud piirkonnapõhine majandamisvahend, sealhulgas merekaitseala, kuulub hiljem täielikult või osaliselt rannikuriigi jurisdiktsiooni alla, kaotab riigi jurisdiktsiooni alla kuuluv osa viivitamata kehtivuse. Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatele merealadele jääv osa kehtib seni, kuni osaliste konverents vaatab oma järgmisel istungil piirkonnapõhise majandamisvahendi, sealhulgas merekaitseala läbi ja otsustab seda vajaduse korral muuta või selle tühistada.

7. Asjakohase õigusliku vahendi või raamistiku või asjaomase ülemaailmse, piirkondliku või valdkondliku kehami pädevuse kehtestamisel või muutmisel jäävad piirkonnapõhine majandamisvahend, sealhulgas merekaitseala, või sellega seotud meetmed, mille osaliste konverents on käesoleva osa alusel vastu võtnud ja mis seejärel kuuluvad täielikult või osaliselt sellise vahendi, raamistiku või kehami pädevusse, kehtima seni, kuni osaliste konverents vaatab piirkonnapõhise majandamisvahendi, sealhulgas merekaitseala, ja sellega seotud meetmed läbi ning otsustab tihedas koostöös ja kooskõlas kõnealuse vahendi, raamistiku või kehamiga need vastavalt vajadusele säilitada, neid muuta või need tühistada.

Artikkel 23

Otsuste tegemine

1. Üldjuhul võetakse käesoleva osa kohased otsused ja soovitused vastu konsensuse alusel.
2. Kui konsensust ei saavutata, võetakse käesoleva osa kohased otsused ja soovitused vastu kohalolevate ja hääletavate osaliste kolmeneljandikulise häälteenamusega ning enne seda peab osaliste konverents kohalolevate ja hääletavate osaliste kahekolmandikulise häälteenamusega vastu võtma otsuse, et kõik võimalused konsensuse saavutamiseks on ammendatud.
3. Käesoleva osa alusel vastu võetud otsused jõustuvad 120 päeva pärast osaliste konverentsi istungit, kus need vastu võeti, ja need otsused on kõigile osalistele siduvad.
4. Iga osaline võib lõikes 3 sätestatud 120 päeva jooksul esitada sekretariaadile kirjaliku vastuväite käesoleva osa alusel vastu võetud otsuse suhtes ning see otsus ei ole asjaomasele osalisele siduv. Otsuse suhtes esitatud vastuväite võib igal ajal tagasi võtta, teatades sellest kirjalikult sekretariaadile, ning seejärel on otsus asjaomasele osalisele siduv 90 päeva möödumisel vastuväite tagasivõtmise teate kuupäevast.
5. Osaline, kes esitab lõike 4 alusel vastuväite, peab vastuväite esitamise ajal edastama sekretariaadile kirjaliku selgituse vastuväite põhjuste kohta, mis põhinevad ühel või mitmel järgmistest põhjendustest:
 - a) otsus ei ole kooskõlas käesoleva kokkuleppega või vastuväite esitanud osalise õiguste ja kohustustega, mis tulenevad konventsioonist;
 - b) otsus on vastuväite esitanud osalise suhtes vormiliselt või faktiliselt põhjendamatult diskrimineeriv;
 - c) osaline ei saa otsust vastuväite esitamise ajal tegelikkuses täita, kuigi ta on teinud selleks kõik mõistlikud jõupingutused.
6. Lõike 4 alusel vastuväite esitav osaline võtab võimaluste piires vastu alternatiivsed meetmed või lähenemisviisid, mis on samaväärse toimega kui otsused, mille suhtes ta on vastuväite esitanud, ning ei võta vastu meetmeid ega vii ellu tegevusi, mis nõrgendaksid selle otsuse toimet, mille suhtes ta on vastuväite esitanud, välja arvatud juhul, kui sellised meetmed või tegevused on olulised vastuväite esitanud osalise õiguste ja kohustuste teostamiseks vastavalt konventsioonile.

7. Vastuväite esitanud osaline annab pärast lõike 4 kohase teate esitamist osaliste konverentsi järgmisel korralisel istungil ning seejärel korrapäraselt aru lõike 6 rakendamisest, et anda teavet artikli 26 kohase järelevalve ja läbivaatamise jaoks.

8. Lõike 4 kohaselt esitatud vastuväidet otsuse suhtes võib pikendada juhul, kui vastuväite esitanud osaline peab seda ikka veel vajalikuks, üksnes iga kolme aasta tagant pärast otsuse jõustumist, teatades sellest kirjalikult sekretariaadile. Kirjalik teade peab sisaldama selgitust algse vastuväite põhjuste kohta.

9. Kui lõike 8 kohast pikendamisteadet ei laeku, loetakse vastuväide automaatselt tagasivõetuks ja seejärel on otsus kõnealusele osalisele siduv 120 päeva möödumisel vastuväite automaatsest tagasivõtmisest. Sekretariaat teavitab osalist 60 päeva enne vastuväite automaatse tagasivõtmise kuupäeva.

10. Sekretariaat teeb osaliste konverentsi käesoleva osa alusel vastu võetud otsused ja neile esitatud vastuväited üldsusele kättesaadavaks ning edastab need kõikidele riikidele ja asjakohastele õiguslikele vahenditele ja raamistikele ning asjaomastele ülemaailmsetele, piirkondlikele ja valdkondlikele kehamitele.

Artikkel 24

Erakorralised meetmed

1. Osaliste konverents teeb otsuseid võtta vastu riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävaid merealasid käsitlevad meetmed, mida vajaduse korral kohaldatakse hädaolukorras, kui loodusnähtus või inimtekkeline katastroof on põhjustanud või võib põhjustada tõsist või pöördumatut kahju elurikkusele riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel, selle tagamiseks, et tõsine või pöördumatu kahju ei süveneks.

2. Käesoleva artikli alusel vastu võetud meetmeid peetakse vajalikuks üksnes juhul, kui pärast konsulteerimist asjakohaste õiguslike vahendite või raamistikega või asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike või valdkondlike kehamitega ei saa tõsist või pöördumatut kahju õigeaegselt ohjata käesoleva kokkuleppe muude artiklite kohaldamise kaudu või asjakohase õigusliku vahendi või raamistikuga või asjaomase ülemaailmse, piirkondliku või valdkondliku kehami kaudu.

3. Eriolukorras võetavad meetmed põhinevad parimatel olemasolevatel teadusandmetel ja teadusteabel ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohastel põlisteadmistel ning nende puhul võetakse arvesse ettevaatlikku lähenemisviisi. Selliseid meetmeid võivad välja pakkuda osalised või neid võib soovitada teadus- ja tehniline organ ning need võib vastu võtta istungitevahelisel ajal. Meetmed on ajutised ja need tuleb otsuse tegemiseks uuesti läbi vaadata pärast nende vastuvõtmist toimuval järgmisel osaliste konverentsi istungil.

4. Meetmete kohaldamine lõpeb kaks aastat pärast nende jõustumist või osaliste konverents lõpetab nende kohaldamise varem, kui need asendatakse piirkonnapõhiste majandamisvahenditega, sealhulgas merekaitsealadega, ja nendega seotud meetmetega, mis on kehtestatud kooskõlas käesoleva osaga, või meetmetega, mis on vastu võetud asjakohase õigusliku vahendi või raamistiku alusel või asjaomase ülemaailmse, piirkondliku või valdkondliku

kehami poolt, või lõpetatakse meetmete kohaldamine osaliste konverentsi otsusega, kui meetme võtmise tinginud asjaolusid enam ei esine.

5. Teadus- ja tehniline organ töötab vastavalt vajadusele välja erakorraliste meetmete kehtestamise korra ja suunised, sealhulgas konsulteerimiskorra, misjärel osaliste konverents vaatab need esimesel võimalusel läbi ja võtab need vastu. Selline kord peab olema kaasav ja läbipaistev.

Artikkel 25

Rakendamine

1. Osalised tagavad, et nende jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluv tegevus, mis toimub riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel, viiakse ellu kooskõlas käesoleva osa alusel vastu võetud otsustega.

2. Ükski käesoleva kokkuleppe säte ei takista osalisel võtta oma kodanike ja laevade või tema jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluva tegevuse suhtes rangemaid meetmeid kui need, mis on vastu võetud käesoleva osa alusel, kooskõlas rahvusvahelise õigusega ja kokkuleppe eesmärkide toetamiseks.

3. Käesoleva osa alusel vastu võetud meetmete rakendamine ei tohiks otseselt ega kaudselt tekitada ebaproportsionaalset koormust väikestest arenevatest saareriikidest või vähim arenenud riikidest osalistele.

4. Osalised edendavad vajaduse korral meetmete vastuvõtmist asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike alusel ning asjakohastes ülemaailmsetes, piirkondlikes ja valdkondlikes kehamites, mille liikmed nad on, et toetada osaliste konverentsi poolt käesoleva osa alusel tehtud otsuste ja soovitude rakendamist.

5. Osalised julgustavad riike, kellel on õigus saada käesoleva kokkuleppe osaliseks, eelkõige neid, kelle tegevus, laevad või kodanikud tegutsevad alal, mille suhtes kohaldatakse kehtestatud piirkonnapõhist majandamisvahendit, sealhulgas merekaitsealal, võtma meetmeid, mis toetavad osaliste konverentsi otsuseid ja soovitusi käesoleva osa alusel kehtestatud piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade kohta.

6. Osalist, kes ei ole asjakohase õigusliku vahendi või raamistiku osaline või ei osale selles või kes ei ole asjaomase ülemaailmse, piirkondliku või valdkondliku kehami liige ning kes ei nõustu muul viisil kohaldama selliste õiguslike vahendite ja raamistikega ja selliste kehamite pool kehtestatud meetmeid, ei vabastata kohustusest teha kooskõlas konventsiooni ja käesoleva kokkuleppega koostööd riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise valdkonnas.

Artikkel 26

Järelevalve ja läbivaatamine

1. Osalised annavad osaliste konverentsile kas eraldi või ühiselt aru käesoleva osa alusel kehtestatud piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade ja nendega seotud meetmete rakendamise kohta. Sekretariaat teeb sellised aruanded ning vastavalt lõigetes 2 ja 3 osutatud teabe ja läbivaatamise tulemused üldsusele kättesaadavaks.

2. Asjakohaseid õiguslikke vahendeid ja raamistikke ning asjaomaseid ülemaailmseid, piirkondlikke ja valdkondlikke kehameid kutsutakse üles andma osaliste konverentsile teavet selliste meetmete rakendamise kohta, mida nad on võtnud käesoleva osa alusel kehtestatud piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade eesmärkide saavutamiseks.
3. Teadus- ja tehniline organ jälgib ja vaatab korrapäraselt läbi käesoleva osa alusel kehtestatud piirkonnapõhiseid majandamisvahendeid, sealhulgas merekaitsealasid, ja nendega seotud meetmeid, võttes arvesse vastavalt lõigetes 1 ja 2 osutatud aruandeid ja teavet.
4. Lõikes 3 osutatud läbivaatamise käigus hindab teadus- ja tehniline organ käesoleva osa alusel kehtestatud piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade tõhusust ja nendega seotud meetmete tõhusust ning nende eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme ja annab osaliste konverentsile nõu ja soovitusi.
5. Pärast läbivaatamist võtab osaliste konverents vastavalt vajadusele vastu otsused või soovitusel piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade muutmise, laiendamise või tühistamise kohta ning mis tahes nendega seotud meetmete kohta, mille osaliste konverents on vastu võtnud, tuginedes parimatele olemasolevatele teadusandmetele ja teadusteabele ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohastele põlisteadmistele, võttes arvesse ettevaatlikku lähenemisviisi ja ökosüsteemipõhist lähenemisviisi.

IV OSA KESKKONNAMÕJU HINDAMINE

Artikkel 27 Eesmärgid

Käesoleva osa eesmärgid on

- a) rakendada keskkonnamõju hindamist käsitlevaid konventsiooni sätteid riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel, kehtestades menetlused, künnised ja muud nõuded osaliste tehtavate hindamiste läbiviimiseks ja nendest aru andmiseks;
- b) tagada, et käesoleva osaga hõlmatud tegevusi hinnatakse ja viiakse ellu olulise kahjuliku mõju vältimiseks, leevendamiseks ja ohjamiseks, et kaitsta ja säilitada merekeskkonda;
- c) toetada seda, et võetaks arvesse kumulatiivset mõju ja mõju riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatele aladele;
- d) näha ette keskkonnamõju strateegiline hindamine;
- e) luua riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel toimuvate tegevuste jaoks ühtne keskkonnamõju hindamise raamistik;
- f) suurendada ja tugevdada osaliste, eelkõige arenguriikidest osaliste, eriti vähim arenenud riikide, sisemaal asuvate arenguriikide, ebasoodsa geograafilise asendiga riikide, väikeste arenevate saareriikide, Aafrika rannikuriikide, saarestikuriikide ja keskmise sissetulekuga arenguriikide suutlikkust valmistada ette, viia ellu ja hinnata keskkonnamõju hindamisi ja

keskkonnamõju strateegilisi hindamisi, et toetada käesoleva kokkuleppe eesmärkide saavutamist.

Artikkel 28

Keskkonnamõju hindamise kohustus

1. Osalised tagavad, et nende jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluva, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel toimuva kavandatud tegevuse võimalikku mõju merekeskkonnale hinnatakse enne selliseks tegevuseks loa andmist vastavalt käesolevas osas sätestatule.

2. Kui osaline, kelle jurisdiktsiooni või kontrolli all on riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatel merealadel ellu viidav kavandatud tegevus, teeb kindlaks, et see tegevus võib põhjustada olulist reostust või olulisi ja kahjulikke muutusi riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade keskkonnas, tagab see osaline, et sellise tegevuse keskkonnamõju hindamine tehakse kooskõlas käesoleva osaga või et selline hindamine tehakse osalise riigisisese korra kohaselt. Osaline, kes viib sellise hindamise läbi oma riigisisese korra alusel,

a) teeb teabevõrgustiku kaudu riigisisese menetluse käigus õigeaegselt kättesaadavaks asjakohase teabe;

b) tagab, et tegevuse üle tehakse järelevalvet viisil, mis on kooskõlas tema riigisisese korra nõuetega;

c) tagab, et keskkonnamõju hindamise aruanded ja kõik asjakohased järelevalvearuanded tehakse kättesaadavaks käesolevas kokkuleppes sätestatud teabevõrgustiku kaudu.

3. Teadus- ja tehniline organ võib pärast lõike 2 punktis a osutatud teabe saamist esitada märkusi osalisele, kelle jurisdiktsiooni või kontrolli alla kavandatud tegevus kuulub.

Artikkel 29

Seos käesoleva kokkuleppe ning asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite raames ettenähtud keskkonnamõju hindamise vahel

1. Osalised edendavad keskkonnamõju hindamiste kasutamist ning artikli 38 alusel välja töötatavate standardite ja/või suuniste vastuvõtmist ja rakendamist asjakohastes õiguslikes vahendites ja raamistikes ning asjaomastes ülemaailmsetes, piirkondlikes ja valdkondlikes kehamites, mille liikmed nad on.

2. Osaliste konverents töötab käesoleva osa alusel teadus- ja tehnilise organi jaoks välja mehhanismid koostööks asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistikega ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega, kes reguleeruvad tegevust riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel või kaitsevad merekeskkonda.

3. Kui teadus- ja tehniline organ töötab artikli 38 alusel välja või ajakohastab standardeid või suuniseid, mis käsitlevad riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel toimuva tegevuse keskkonnamõju hindamist käesoleva kokkuleppe osaliste poolt, teeb ta vajaduse korral koostööd

asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistikega ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega.

4. Riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel kavandatud tegevuse suhtes ei ole vaja teha eelhindamist ega keskkonnamõju hindamist juhul, kui osaline, kelle jurisdiktsiooni või kontrolli alla kavandatud tegevus kuulub, määrab kindlaks,

a) et kavandatud tegevuse või tegevuse kategooria võimalikku mõju on hinnatud kooskõlas muude asjakohaste õiguslike vahendite või raamistike nõuetega või asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike või valdkondlike kehamite poolt;

b) et

i) kavandatud tegevuse kohta juba tehtud hindamine on samaväärne käesolevas osas nõutud hindamisega ning hindamise tulemusi võetakse arvesse või

ii) hindamisest tulenevad asjakohaste õiguslike vahendite või raamistike või asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike või valdkondlike kehamite eeskirjad või standardid on kavandatud selleks, et vältida, leevendada või ohjata võimalikku mõju, mis jääb allapoole käesoleva osa kohase keskkonnamõju hindamise künnist, ning neid eeskirju või standardeid on järgitud.

5. Kui riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel kavandatud tegevuse keskkonnamõju on hinnatud asjakohase õigusliku vahendi või raamistiku alusel või asjaomase ülemaailmse, piirkondliku või valdkondliku kehami poolt, tagab asjaomane osaline, et teabevõrgustiku kaudu avaldatakse keskkonnamõju hindamise aruanne.

6. Välja arvatud juhul, kui lõike 4 punkti b alapunktis i sätestatud kriteeriumidele vastav kavandatud tegevus kuulub järelevalve alla ja läbivaatamisele asjakohase õigusliku vahendi või raamistiku alusel või asjaomase ülemaailmse, piirkondliku või valdkondliku kehami poolt, teevad tegevuse üle järelevalvet ja vaatavad tegevuse läbi osalised ning tagavad, et järelevalve- ja läbivaatamisaruanded avaldatakse teabevõrgustiku kaudu.

Artikkel 30

Keskkonnamõju hindamise künnised ja tegurid

1. Kui kavandatud tegevusel võib olla merekeskkonnale rohkem kui väike või ajutine mõju või kui tegevuse mõju on teadmata või ebaselge, teeb osaline, kelle jurisdiktsiooni või kontrolli alla tegevus kuulub, tegevuse kohta artikli 31 kohase eelhindamise, kasutades lõikes 2 sätestatud tegureid, ning:

a) eelhindamine peab olema piisavalt üksikasjalik, et osaline saaks hinnata, kas tal on piisavalt alust arvata, et kavandatud tegevus võib põhjustada merekeskkonna olulist reostust või merekeskkonna olulisi ja kahjulikke muutusi, ning eelhindamine peab sisaldama järgmist:

i) kavandatud tegevuse kirjeldus, sealhulgas selle eesmärk, koht, kestus ja intensiivsus, ning

ii) võimaliku mõju esialgne analüüs, sealhulgas kumulatiivse mõju arvessevõtmine ja vajaduse korral kavandatud tegevuse alternatiivid;

b) kui eelhindamise põhjal tehakse kindlaks, et osalisel on piisavalt alust arvata, et tegevus võib põhjustada merekeskkonna olulist reostust või merekeskkonna olulisi ja kahjulikke muutusi, tehakse keskkonnamõju hindamine vastavalt käesoleva osa sätetele.

2. Otsustades, kas nende jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluvad kavandatud tegevused vastavad lõikes 1 sätestatud künnisele, võtavad osalised arvesse järgmisi tegureid, mille loetelu ei ole ammendav:

- a) tegevuse liik ja selles kasutatav tehnoloogia ning teostamise viis;
- b) tegevuse kestus;
- c) tegevuse koht;
- d) tegevuskoha omadused ja ökosüsteem (sealhulgas erilise ökoloogilise või bioloogilise tähtsuse või haavatavusega alad);
- e) tegevuse võimalik mõju, sealhulgas võimalik kumulatiivne mõju ja võimalik mõju riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatele merealadele;
- f) see, kuivõrd on tegevuse mõju teadmata või ebaselge;
- g) muud asjakohased ökoloogilised või bioloogilised kriteeriumid.

Artikkel 31

Keskkonnamõju hindamise menetlus

1. Osalised tagavad, et käesoleva osa kohase keskkonnamõju hindamise menetlus hõlmab järgmisi etappe:

a) *eelhindamine*. Osalised teevad õigeaegselt eelhindamise, et teha kooskõlas artikliga 30 kindlaks, kas nende jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluva kavandatud tegevuse keskkonnamõju hindamine on vajalik, ning teevad selle otsuse üldsusele kättesaadavaks:

- i) kui osaline otsustab, et tema jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluva kavandatud tegevuse puhul ei ole keskkonnamõju hindamine vajalik, teeb ta käesoleva kokkuleppe kohase teabevahetusvõrgustiku kaudu üldsusele kättesaadavaks asjakohase teabe, sealhulgas artikli 30 lõike 1 punkti a kohase teabe;
- ii) tuginedes parimatele olemasolevatele teadusandmetele ja teadusteabele ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohastele põlisteadmistele, võib iga osaline esitada oma seisukohad sellise kavandatud tegevuse võimaliku mõju kohta, mille kohta on tehtud otsus kooskõlas punkti a alapunktiga i, otsuse teinud osalisele ning teadus- ja tehnilisele organile 40 päeva jooksul alates nimetatud otsuse avaldamisest;
- iii) kui oma seisukohad esitanud osaline väljendas muret selle kavandatud tegevuse võimaliku mõju suhtes, mille kohta otsus tehti, võtab otsuse teinud osaline selliseid muresid arvesse ja võib oma otsuse läbi vaadata;
- iv) olles kaalunud osalise poolt punkti a alapunkti ii kohaselt esitatud mureküsimusi, kaalub teadus- ja tehniline organ kavandatud tegevuse võimalikku mõju ja võib seda hinnata, tuginedes parimatele

olemasolevatele teadusandmetele ja teadusteabele ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohastele põlisteadmistele, ning võib vajaduse korral esitada otsuse teinud osalisele soovitusi pärast seda, kui ta on andnud nimetatud osalisele võimaluse vastata esitatud mureküsimustele ja võtnud seda vastust arvesse;

v) osaline, kes tegi punkti a alapunkti i kohase otsuse, kaalub kõiki teadus- ja tehnilise organi soovitusi;

vi) teave seisukohtade esitamise kohta ning teadus- ja tehnilise organi soovitusel tehakse üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas teabevõrgustiku kaudu;

b) *hindamise ulatuse kindlaksmääramine*. Osalised tagavad, et tehakse kindlaks peamised keskkonna- ja sellega seotud mõjud, näiteks majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja inimeste tervisele avalduv mõju, sealhulgas võimalik kumulatiivne mõju ja mõju riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatele aladele, ning kavandatud tegevuse võimalikud alternatiivid, mis lisatakse käesoleva osa alusel tehtavatesse keskkonnamõju hindamistesse. Hindamise ulatus määratakse kindlaks, kasutades parimaid olemasolevaid teadusandmeid ja teadusteavet ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaseid põlisteadmisi;

c) *mõju hindamine ja üldine hindamine*. Osalised tagavad, et kavandatud tegevuse mõju, sealhulgas kumulatiivset mõju ja mõju riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatele aladele hinnatakse parimaid olemasolevaid teadusandmeid ja teadusteavet ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaseid põlisteadmisi kasutades;

d) *võimaliku kahjuliku mõju vältimine, leevendamine ja ohjamine*. Osalised tagavad, et:

i) märkimisväärse kahjuliku mõju vältimiseks määratakse kindlaks meetmed nende jurisdiktsiooni või kontrolli all olevate kavandatud tegevuste võimaliku kahjuliku mõju vältimiseks, leevendamiseks ja ohjamiseks ning analüüsitakse neid meetmeid. Sellised meetmed võivad hõlmata nende jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluva kavandatud tegevuse alternatiivide kaalumist;

ii) vajaduse korral lisatakse need meetmed keskkonnajuhtimiskavasse;

e) osalised tagavad üldsuse teavitamise ja üldsusega konsulteerimise vastavalt artiklile 32;

f) osalised tagavad keskkonnamõju hindamise aruande koostamise ja avaldamise vastavalt artiklile 33.

2. Osalised võivad teha ühiseid keskkonnamõju hindamisi, eelkõige väikeste arenevate saareriikide jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluvate kavandatud tegevuste puhul.

3. Teadus- ja tehniline organ koostab ekspertide nimekirja. Piiratud suutlikkusega osalised võivad paluda neilt ekspertidelt nõu ja abi, et teha ja hinnata nende jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluva kavandatud tegevuse eelhindamisi ja keskkonnamõju hindamisi. Neid eksperte ei saa määrata sama tegevuse keskkonnamõju hindamise menetluse mõnda teise osasse. Nõu ja abi taotlenud osaline tagab, et sellised keskkonnamõju hindamised esitatakse talle läbivaatamiseks ja otsuse tegemiseks.

Artikkel 32

Üldsuse teavitamine ja üldsusega konsulteerimine

1. Osalised tagavad, et üldsust teavitatakse kavandatud tegevusest õigeaegselt, sealhulgas teabe avaldamisega teabevõrgustiku ja sekretariaadi kaudu, ning et kõikidele riikidele, eelkõige külgnevatele rannikuriikidele ja muudele tegevuskohaga külgnevatele riikidele, mis on potentsiaalselt tegevusest enim mõjutatud riigid, ning sidusrühmadele antaks niivõrd, kui see on teostatav, kavandatud ja tegelik võimalus osaleda teatava aja jooksul keskkonnamõju hindamise menetluses. Teavitamine ja osalemisvõimalused, sealhulgas märkuste esitamise kaudu, tuleb vastavalt vajadusele tagada kogu keskkonnamõju hindamise menetluse vältel, sealhulgas siis, kui artikli 31 lõike 1 punkti b kohaselt määratakse kindlaks keskkonnamõju hindamise ulatus, ja siis, kui artikli 33 kohaselt on koostatud keskkonnamõju hindamise aruande kavand, enne kui tehakse otsus tegevuse lubamise kohta.

2. Tegevusest potentsiaalselt enim mõjutatud riigid määratakse kindlaks, võttes arvesse kavandatud tegevuse laadi ja võimalikku mõju merekeskkonnale, ning nende hulka tuleb arvata järgmised riigid:

a) rannikuriigid, mille puhul võib mõistlikult eeldada, et tegevus mõjutab nende selliste suveräänsete õiguste kasutamist, mis on seotud loodusvarade uurimise, kasutamise, säilitamise või majandamisega;

b) riigid, kes viivad kavandatud tegevuse alal ellu inimtegevust, sealhulgas majandustegevust, mille puhul võib mõistlikult eeldada, et kavandatud tegevus neid mõjutab.

3. Selle menetluse sidusrühmade hulka kuuluvad asjakohaste põlisteadmistega põlisrahvad ja kohalikud kogukonnad, asjaomased ülemaailmsed, piirkondlikud ja valdkondlikud kehamid, kodanikuühiskond, teadusringkonnad ja üldsus.

4. Üldsuse teavitamine ja üldsusega konsulteerimine peab vastavalt artikli 48 lõikele 3 olema kaasav ja läbipaistev, toimuma õigeaegselt ning juhul, kui teavitamine ja konsulteerimine puudutab väikesi arenevaid saareriike, olema sihipärane ja ennetav.

5. Osalised võtavad arvesse konsultatsioonimenetluse käigus saadud sisulisi märkusi, sealhulgas neid, mis on saadud külgnevatele rannikuriikidelt ja muudelt kavandatud tegevuse kohaga külgnevatele riikidelt, mis on potentsiaalselt enim mõjutatud riigid, ning vastavad neile või käsitlevad neid. Osalised pööravad erilist tähelepanu märkustele võimaliku mõju kohta riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatele aladele ja esitavad vajaduse korral kirjaliku vastuse, milles käsitletakse konkreetselt neid märkusi, sealhulgas võimalike mõjudega tegelemiseks mõeldud lisameetmeid. Osalised teevad saadud märkused ja neile antud vastused või kirjeldused nende käsitlemise kohta üldsusele kättesaadavaks.

6. Kui kavandatud tegevus mõjutab avamerealasid, mis on täielikult ümbritsetud riikide majandusvöönditega, teevad osalised järgmist:

a) korraldavad tegevusala ümbritsevate riikidega sihipärased ja ennetavad konsultatsioonid, sealhulgas teavitavad neid eelnevalt;

b) võtavad arvesse selliste riikide seisukohti ja märkusi kavandatud tegevuse kohta ning esitavad kirjaliku vastuse, milles käsitletakse konkreetselt neid seisukohti ja märkusi, ning vajaduse korral muudavad kavandatud tegevust vastavalt.

7. Osalised tagavad juurdepääsu teabele, mis on seotud käesoleva kokkuleppe kohase keskkonnamõju hindamisega. Sellest olenemata ei nõuta osalistelt konfidentsiaalse või ärisaladusena käsitletava teabe avalikustamist. Avalikes dokumentides märgitakse ära asjaolu, et konfidentsiaalne või ärisaladusena käsitletav teave on välja jäetud.

Artikkel 33

Keskkonnamõju hindamise aruanded

1. Osalised tagavad, et iga käesoleva osa kohaselt tehtava keskkonnamõju hindamise kohta koostatakse keskkonnamõju hindamise aruanne.

2. Keskkonnamõju hindamise aruanne peab sisaldama vähemalt järgmist teavet: kavandatud tegevuse kirjeldus, sealhulgas selle koht; hindamise ulatuse kindlaksmääramise tulemuste kirjeldus; tõenäoliselt mõjutatava merekeskkonna lähteolukorra hinnang; võimaliku mõju, sealhulgas võimaliku kumulatiivse mõju ja riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatele aladele avalduva mõju kirjeldus; võimalike vältimis-, leevendus- ja ohjamismeetmete kirjeldus; ebaselgete aspektide ja teadmislünkade kirjeldus; teave üldsusega konsulteerimise kohta; kavandatud tegevuse mõistlike alternatiivide kaalumise kirjeldus; järeelmeetmete kirjeldus, sealhulgas keskkonnajuhtimiskava, ning kokkuvõte ilma tehniliste üksikasjadeta.

3. Osaline teeb keskkonnamõju hindamise aruande kavandi üldsusega konsulteerimise käigus teabevõrgustiku kaudu kättesaadavaks, et anda teadus- ja tehnilisele organile võimalus aruannet käsitleda ja hinnata.

4. Teadus- ja tehniline organ võib vajaduse korral ja õigeaegselt esitada osalisele keskkonnamõju hindamise aruande kavandi kohta märkusi. Osaline kaalub kõiki teadus- ja tehnilise organi esitatud märkusi.

5. Osalised avaldavad keskkonnamõju hindamise aruanded, sealhulgas teabevõrgustiku kaudu. Sekretariaat tagab, et kõiki osalisi teavitatakse õigeaegselt aruannete avaldamisest teabevõrgustiku kaudu.

6. Teadus- ja tehniline organ uurib keskkonnamõju hindamise lõpparuandeid käesoleva kokkuleppe kohaste asjakohaste tavade, menetluste ja teadmiste alusel, et töötada välja suunised, sealhulgas teha kindlaks parimad tavad.

7. Teadus- ja tehniline organ uurib käesoleva kokkuleppe kohaste asjakohaste tavade, menetluste ja teadmiste alusel valikut avaldatud teabest, mida kasutati eelhindamise käigus keskkonnamõju hindamise läbiviimise üle otsustamisel vastavalt artiklitele 30 ja 31, ning vaatab selle teabe läbi, et töötada välja suunised, sealhulgas teha kindlaks parimad tavad.

Artikkel 34

Otsuste tegemine

1. Osaline, kelle jurisdiktsiooni või kontrolli alla kavandatud tegevus kuulub, otsustab selle üle, kas tegevus võib toimuda.
2. Selle üle otsustamisel, kas kavandatud tegevus võib käesoleva osa alusel toimuda, tuleb täielikult arvesse võtta käesoleva osa kohaselt tehtud keskkonnamõju hindamist. Otsus anda luba kavandatud tegevuseks osalise jurisdiktsiooni või kontrolli all tehakse ainult siis, kui osaline on leevendus- või majandamismeetmeid arvesse võttes otsustanud, et ta on teinud kõik mõistlikud jõupingutused tagamaks, et tegevust on võimalik ellu viia viisil, mis on kooskõlas eesmärgiga vältida olulist kahjulikku mõju merekeskkonnale.
3. Otsuseid käsitlevates dokumentides tuleb selgelt välja tuua kõik heakskiitmise tingimused, mis on seotud leevendusmeetmetega ja järelmeetmete nõuetega. Otsuseid käsitlevad dokumendid avalikustatakse, sealhulgas teabevõrgustiku kaudu.
4. Osaliste konverents võib osalise taotlusel anda kõnealusele osalisele nõu ja abi selle üle otsustamisel, kas tema jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluv kavandatud tegevus võib toimuda.

Artikkel 35

Lubatud tegevuste mõju seire

Kasutades parimaid olemasolevaid teadusandmeid ja teadusteavet ning võimaluse korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaseid põlisteadmisi, jälgivad osalised kõigi selliste tegevuste mõju, mis toimuvad riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel ja mille jaoks nad on loa andnud või milles nad osalevad, et teha kindlaks, kas need tegevused võivad tõenäoliselt reostada merekeskkonda või avaldada sellele kahjulikku mõju. Eelkõige jälgib iga osaline tema jurisdiktsiooni või kontrolli all toimuva lubatud tegevuse keskkonna- ja sellega seotud mõjusid, näiteks majanduslikku, sotsiaalset, kultuurilist ja inimeste tervisele avalduvat mõju, kooskõlas tegevuse heakskiitmisel sätestatud tingimustega.

Artikkel 36

Lubatud tegevuste mõjuga seotud aruandlus

1. Osalised, kes tegutsevad kas üksi või ühiselt, annavad korrapäraselt aru lubatud tegevuse mõjudest ja artiklis 35 nõutud seire tulemustest.
2. Seirearuanded avalikustatakse, muu hulgas teabevõrgustiku kaudu, ning teadus- ja tehniline organ võib seirearuandeid uurida ja hinnata.
3. Teadus- ja tehniline organ uurib seirearuandeid käesoleva kokkuleppe kohaste asjakohaste tavade, menetluste ja teadmiste alusel, et töötada välja lubatud tegevuste mõju seire suunised, sealhulgas teha kindlaks parimad tavad.

Artikkel 37

Lubatud tegevuste ja nende mõju läbivaatamine

1. Osalised tagavad, et artikli 35 kohaselt jälgitava lubatud tegevuse mõju vaadatakse läbi.
2. Kui osaline, kelle jurisdiktsiooni või kontrolli alla tegevus kuulub, teeb kindlaks olulise kahjuliku mõju, mille laadi või tõsidust keskkonnamõju hindamisel ette ei nähtud või mis tuleneb tegevuse heakskiitmisel sätestatud tingimuste rikkumisest, vaatab ta läbi oma otsuse, millega tegevus lubati, teavitab sellest osaliste konverentsi, teisi osalisi ja üldsust, sealhulgas teabevõrgustiku kaudu, ning:
 - a) nõuab, et kavandataks ja rakendataks meetmeid sellise mõju vältimiseks, leevendamiseks ja/või ohjamiseks, või võtab asjakohasel juhul muid vajalikke meetmeid ja/või peatab tegevuse, ning
 - b) hindab õigeaegselt punkti a kohaselt rakendatud või võetud meetmeid.
3. Teadus- ja tehniline organ võib artikli 36 alusel saadud aruannete põhjal teavitada osalist, kes tegevuse jaoks loa andis, kui ta leiab, et tegevusel võib olla oluline kahjulik mõju, mida keskkonnamõju hindamisel ette ei nähtud või mis tuleneb lubatud tegevuse heakskiitmise tingimuste rikkumisest, ning esitada osalisele vajaduse korral soovitusi.
4.
 - a) Tuginedes parimatele olemasolevatele teadusandmetele ja teadusteabele ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohastele põlisteadmistele, võib osaline esitada tegevuse jaoks loa andnud osalisele ning teadus- ja tehnilisele organile oma mureküsimumused seoses sellega, et lubatud tegevusel võib olla oluline kahjulik mõju, mille laadi või tõsidust keskkonnamõju hindamisel ette ei nähtud või mis tuleneb lubatud tegevuse heakskiitmise tingimuste rikkumisest.
 - b) Tegevuse jaoks loa andnud osaline kaalub selliseid mureküsimumusi.
 - c) Olles kaalunud osalise esitatud mureküsimumusi, kaalub teadus- ja tehniline organ juhtumit ja võib seda hinnata parimate olemasolevate teadusandmete ja teadusteabe ning olemasolu korral põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaste põlisteadmiste põhjal ning võib teavitada tegevuse jaoks loa andnud osalist, kui ta leiab, et sellisel tegevusel võib olla oluline kahjulik mõju, mida keskkonnamõju hindamisel ette ei nähtud või mis tuleneb lubatud tegevuse heakskiitmise tingimuste rikkumisest, ja võib vajaduse korral esitada tegevuse jaoks loa andnud osalisele soovitusi pärast seda, kui ta on andnud nimetatud osalisele võimaluse vastata esitatud mureküsimumustele ja võtnud seda vastust arvesse.
 - d) Teave mureküsimumuste esitamise kohta ning teadus- ja tehnilise organi teated ja soovitusel tehakse üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas teabevõrgustiku kaudu.
 - e) Tegevuse jaoks loa andnud osaline kaalub kõiki teadus- ja tehnilise organi saadetud teateid ja esitatud soovitusi.
5. Kõiki riike, eelkõige külgnevaid rannikuriike ja teisi tegevuskohaga külgnevaid riike, mis on potentsiaalselt kõige enam mõjutatud riigid, ja sidusrühmi teavitatakse teabevõrgustiku kaudu ning nendega võidakse

konsulteerida käesoleva kokkuleppe alusel loa saanud tegevusega seotud seire-, aruandlus- ja läbivaatamismenetlustes.

6. Osalised avaldavad, muu hulgas teabevõrgustiku kaudu,

- a) aruanded lubatud tegevuse mõju läbivaatamise kohta;
- b) otsuse dokumendid, sealhulgas osalise vastu võetud otsuse põhjused, kui osaline on muutnud oma otsust, millega anti tegevuse jaoks luba.

Artikkel 38

Keskkonnamõju hindamisega seotud standardid ja/või suunised, mille töötab välja teadus- ja tehniline organ

1. Teadus- ja tehniline organ töötab osaliste konverentsil arutamiseks ja vastuvõtmiseks välja standardid või suunised, mis käsitlevad järgmist:

a) selle kindlaksmääramine, kas kavandatud tegevuste puhul on artikli 30 kohase eelhindamise või keskkonnamõju hindamise läbiviimise künnised täidetud või ületatud, sealhulgas kõnealuse artikli lõikes 2 esitatud mitteammendavate tegurite alusel;

b) kumulatiivse mõju hindamine riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel ja kuidas seda mõju tuleks keskkonnamõju hindamise menetluses arvesse võtta;

c) riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel kavandatud tegevuse poolt riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatele aladele avaldatava mõju hindamine ja see, kuidas seda mõju tuleks keskkonnamõju hindamise menetluses arvesse võtta;

d) artikli 32 kohane üldsuse teavitamise ja üldsusega konsulteerimise menetlus, sealhulgas konfidentsiaalse või ärisaladusena käsitletava teabe kindlaksmääramine;

e) keskkonnamõju hindamise aruannete nõutav sisu ja eelhindamismenetluses kasutatav avaldatud teave vastavalt artiklile 33, sealhulgas parimad tavad;

f) artiklite 35 ja 36 kohane lubatud tegevuste mõju seire ja mõjuga seotud aruandlus, sealhulgas parimate tavade kindlakstegemine;

g) keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine.

2. Teadus- ja tehniline organ võib töötada osaliste konverentsil arutamiseks ja vastuvõtmiseks välja ka standardid ja suunised, mis käsitlevad muu hulgas järgmist:

a) korrapäraselt ajakohastatav mittetäielik soovituslik loetelu tegevustest, mille puhul nõutakse või ei nõuta keskkonnamõju hindamist, ning kõik nende tegevustega seotud kriteeriumid;

b) keskkonnamõju hindamise läbiviimine käesoleva kokkuleppe osaliste poolt aladel, mis vajavad kaitset või erilist tähelepanu.

3. Kõik standardid esitatakse käesoleva kokkuleppe lisas kooskõlas artikliga 74.

Artikkel 39

Keskkonnamõju strateegiline hindamine

1. Osalised kaaluvad üksi või koostöös teiste osalistega keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimist kavade ja programmide puhul, mis on seotud nende jurisdiktsiooni või kontrolli alla kuuluvate tegevustega, mis viiakse läbi riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel, et hinnata selliste kavade või programmide ning alternatiivide võimalikku mõju merekeskkonnale.
2. Osaliste konverents võib läbi viia ala või piirkonna keskkonnamõju strateegilise hindamise, et koondada ja sünteesida ala või piirkonna kohta parimat kättesaadavat teavet, hinnata praegust ja võimalikku tulevast mõju ning teha kindlaks andmelüngad ja teadusuuringute prioriteedid.
3. Käesoleva osa kohaste keskkonnamõju hindamiste läbiviimisel võtavad osalised arvesse lõigete 1 ja 2 kohaselt tehtud asjakohaste strateegiliste keskkonnamõju hindamiste tulemusi, kui need on kättesaadavad.
4. Osaliste konverents töötab välja suunised selle kohta, kuidas viia läbi igasse käesolevas artiklis kirjeldatud kategooriasse kuuluv keskkonnamõju strateegiline hindamine.

V OSA

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE JA MERETEHNOLOOGIA SIIRE

Artikkel 40

Eesmärgid

Käesoleva osa eesmärgid on

- a) toetada osalisi, eelkõige arenguriike, käesoleva kokkuleppe sätete rakendamisel, et saavutada selle eesmärgid;
- b) võimaldada kaasavat, õiglast ja tõhusat koostööd ja osalemist käesoleva kokkuleppe alusel toimivas tegevuses;
- c) arendada osaliste, eelkõige arenguriikidest osaliste merealast teaduslikku ja tehnoloogilist suutlikkust, sealhulgas teadusuuringute valdkonnas, seoses riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamisega, sealhulgas võimaldades arenguriikidest osalistele juurdepääsu meretehnoloogiale ja meretehnoloogia siiret;
- d) suurendada, levitada ja jagada teadmisi, mis käsitlevad riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist;
- e) toetada eriti arenguriikidest osalisi, eelkõige vähim arenenud riike, sisemaal asuvaid arenguriike, ebasoodsa geograafilise asendiga riike, väikeseid arenevaid saareriike, Aafrika rannikuriike, saarestikuriike ja keskmise sissetulekuga arenguriike käesoleva kokkuleppe raames suutlikkuse suurendamise ning meretehnoloogia arendamise ja siirde kaudu, et nad saaksid saavutada eesmärgid, mis on seotud:

- i) geneetiliste ressurssidega, sealhulgas tulude jagamisega, mida on kajastatud artiklis 9;
- ii) selliste meetmetega nagu piirkonnapõhised majandamisvahendid, sealhulgas merekaitsealad, mida on kajastatud artiklis 17;
- iii) keskkonnamõju hindamisega, mida on kajastatud artiklis 27.

Artikkel 41

Koostöö suutlikkuse suurendamisel ja meretehnoloogia siire

1. Osalised teevad kas otse või asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite kaudu koostööd, et toetada osalisi, eelkõige arenguriikidest osalisi, käesoleva kokkuleppe eesmärkide saavutamisel suutlikkuse suurendamise ning mereteaduse ja -tehnoloogia arendamise ja siirde kaudu.
2. Käesoleva kokkuleppe alusel toimuva suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde käigus teevad osalised koostööd kõigil tasanditel ja igasuguses vormis, sealhulgas partnerluste kaudu, kuhu on kaasatud kõik asjaomased sidusrühmad, nagu erasektor, kodanikuühiskond ning põlisrahvad ja kohalikud kogukonnad kui põlisteadmiste omajad, samuti asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite vahelise koostöö ja koordineerimise tõhustamise kaudu.
3. Käesoleva osa rakendamisel tunnustavad osalised täielikult arenguriikide, eelkõige vähim arenenud riikide, sisemaal asuvate arenguriikide, ebasoodsa geograafilise asendiga riikide, väikeste arenevate saareriikide, Aafrika rannikuriikide, saarestikuriikide ja keskmise sissetulekuga arenguriikide erivajadusi. Osalised tagavad, et suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde tingimuseks ei seata koormavaid aruandlusnõudeid.

Artikkel 42

Suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde eeskirjad

1. Osalised tagavad kooskõlas käesoleva kokkuleppe sätetega oma võimaluste piires arenguriikidest osaliste suutlikkuse suurendamise ja teevad koostööd, et saavutada meretehnoloogia siire, eelkõige arenguriikidest osalistele, kes seda vajavad ja paluvad, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda.
2. Osalised eraldavad oma võimaluste piires vahendeid, et toetada sellist suutlikkuse suurendamist ning meretehnoloogia arendamist ja siiret ning hõlbustada juurdepääsu muudele toetusallikatele, võttes arvesse oma riiklikku poliitikat, prioriteete, kavasid ja programme.
3. Suutlikkuse suurendamine ja meretehnoloogia siire peaks olema riigikeskne, läbipaistev, tulemuslik ja järkjärguline menetlus, mis on kaasav, valdkonnaülene ja sooteadlik. See tugineb asjakohasel juhul olemasolevatele programmidele, kuid ei dubleeri neid, ning juhindub kogemustest, mis on muu hulgas saadud suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirdega seotud tegevusest asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike ning asjaomaste

ülemaaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite raames. Tõhususe ja tulemuste maksimeerimiseks võetakse neid tegevusi võimaluste piires arvesse.

4. Suutlikkuse suurendamisel ja meretehnoloogia siirdel lähtutakse arenguriikidest osaliste vajadustest ja prioriteetidest, mis on kindlaks tehtud vajaduste hindamise käigus üksikjuhtumite või piirkondade kaupa, ning vastatakse neile, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda. Selliseid vajadusi ja prioriteete võib ise hinnata või hõlbustada seda suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komitee ning teabevõrgustiku kaudu.

Artikkel 43

Meretehnoloogia siirde täiendavad eeskirjad

1. Osalistel on ühine pikaajaline visioon sellest, kui oluline on viia täielikult ellu tehnoloogia areng ja tehnosiire, et võimaldada kaasavat, õiglast ja tõhusat koostööd ning osalemist käesoleva kokkuleppe alusel toimivas tegevuses ning saavutada täielikult kokkuleppe eesmärgid.

2. Käesoleva kokkuleppe alusel teostatav meretehnoloogia siire toimub õiglastel ja soodsaimatel tingimustel, sealhulgas soodus- ja eelistingimustel, ning kooskõlas vastastikku kokku lepitud tingimuste ja käesoleva kokkuleppe eesmärkidega.

3. Osalised edendavad ja soodustavad majanduslikke ja õiguslikke tingimusi, mis võimaldavad meretehnoloogia siiret arenguriikidest osalistele, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda, ning mis võivad hõlmata stiimulite pakkumist ettevõtetele ja institutsioonidele.

4. Meretehnoloogia siirdel arvestatakse kõigi sellise tehnoloogiaga seotud õigustega ja selle elluviimisel võetakse nõuetekohaselt arvesse kõiki õigustatud huve, sealhulgas meretehnoloogia valdajate, tarnijate ja vastuvõtjate õigusi ja kohustusi, ning eelkõige arenguriikide huve ja vajadusi seoses käesoleva kokkuleppe eesmärkide saavutamisega.

5. Käesoleva osa kohaselt siirdud meretehnoloogia peab olema sobiv, asjakohane ja võimalikult usaldusväärne, taskukohane, ajakohane, keskkonnahoidlik ja arenguriikidest osalistele kättesaadaval kujul, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda.

Artikkel 44

Suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde liigid

1. Artiklis 40 sätestatud eesmärkide toetamiseks võivad suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde liigid hõlmata muu hulgas osaliste inim-, finantsjuhtimise, teadus-, tehnoloogiliste, organisatsiooniliste, institutsiooniliste ja muude ressurssidega seotud suutlikkuse loomise või tugevdamise toetamist, näiteks järgmist:

a) asjakohaste andmete, teabe, teadmiste ja uurimistulemuste jagamine ja kasutamine;

b) teabe levitamine ja teadlikkuse suurendamine, sealhulgas seoses põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaste põlisteadmistega nende põlisrahvaste ja asjakohasel juhul kohalike kogukondade eelneval vabatahtlikul ja teadval nõusolekul;

c) asjakohase taristu, sealhulgas selle kasutamiseks ja hooldamiseks vajaliku varustuse ja töötajate suutlikkuse arendamine ja tugevdamine;

d) institutsioonilise suutlikkuse ja riiklike reguleerivate raamistike või mehhanismide arendamine ja tugevdamine;

e) inim- ja finantsjuhtimise ressursidega seotud suutlikkuse ning tehnilise oskusteabe arendamine ja tugevdamine vahetuste, teaduskoostöö, tehnilise toe, hariduse ja koolituse ning meretehnoloogia siirde kaudu;

f) käsiraamatute, suuniste ja standardite väljatöötamine ja jagamine;

g) tehnika-, teadus-, uurimis- ja arendusprogrammide väljatöötamine;

h) käesoleva kokkuleppe kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste tõhusaks seireks, kontrolliks ja järelevalveks vajaliku suutlikkuse ja vajalike tehnoloogiliste vahendite arendamine ja tugevdamine.

2. Täiendavad üksikasjad käesolevas artiklis nimetatud suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde liikide kohta on esitatud II lisas.

3. Osaliste konverents, võttes arvesse suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komitee soovitusi, vaatab II lisas esitatud suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde liikide soovitusliku ja mittetäieliku loetelu vajaduse korral korrapäraselt läbi, hindab ja arendab seda edasi ning annab asjakohaseid suuniseid, et kajastada tehnoloogia arengut ja innovatsiooni ning vastata riikide ja piirkondade muutuvatele vajadustele ja kohandada loetelu vastavalt nendele vajadustele.

Artikkel 45

Järelevalve ja läbivaatamine

1. Käesoleva osa sätete kohaselt toimuva suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde üle tehakse järelevalvet ja neid vaadatakse korrapäraselt läbi.

2. Lõikes 1 osutatud järelevalvet ja läbivaatust teeb suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komitee osaliste konverentsi järelevalve all ning selle eesmärk on:

a) hinnata arenguriikidest osaliste vajadusi ja prioriteete seoses suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirdega ning need vajadused ja prioriteedid läbi vaadata, pöörates erilist tähelepanu arenguriikidest osaliste erivajadustele ning väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorrale kooskõlas artikli 42 lõikega 4;

b) vaadata läbi vajatav, eraldatud ja kaasatud toetus ning lüngad arenguriikidest osaliste hinnatud, käesoleva kokkuleppega seotud vajaduste rahuldamisel;

c) teha kindlaks ja võtta muu hulgas vajaduste hindamiseks kasutusele vahendid artikli 52 alusel loodud rahastamismehhanismi raames, et arendada ja rakendada suutlikkuse suurendamist ja meretehnoloogia siiret;

d) hinnata tulemuslikkust kokkulepitud näitajate alusel ja vaadata läbi tulemuspõhised analüüsid, mis käsitlevad käesoleva kokkuleppe kohase suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde väljundeid, tulemusi, edusamme ja tõhusust, aga ka saavutatud edu ja probleeme;

e) anda soovitusi järelmeetmete kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas saaks veelgi edendada suutlikkuse suurendamist ja meretehnoloogia siiret, et võimaldada arenguriikidest osalistel ning väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda arvesse võttes tõhustada nendepoolset kokkuleppe rakendamist, et saavutada selle eesmärgid.

3. Osalised esitavad suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde järelevalve ja läbivaatamise toetamiseks suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komiteele aruandeid. Kõnealused aruanded tuleks esitada vormis ja sagedusega, mille määrab kindlaks osaliste konverents, võttes arvesse suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komitee soovitusi. Aruannete esitamisel võtavad osalised vajaduse korral arvesse piirkondlike kehamite seisukohti suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde kohta. Osaliste esitatud aruanded ning piirkondlike kehamite seisukohad suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde kohta tuleks teha üldsusele kättesaadavaks. Osaliste konverents tagab, et aruandlusnõuded on ühtlustatud ja mittekoormavad, eelkõige arenguriikidest osaliste jaoks, sealhulgas kulude ja ajaliste nõuete osas.

Artikkel 46

Suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komitee

1. Käesolevaga asutatakse suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komitee.

2. Komitee koosneb liikmetest, kellel on kokkuleppe parimates huvides tegutsemiseks sobiv kvalifikatsioon ja asjatundlikkus ning kelle on nimetanud osalised ja valinud osaliste konverents, võttes arvesse soolist tasakaalu ja õiglast geograafilist jaotust ning tagades vähim arenenud riikide, väikeste arenevate saareriikide ja sisemaal asuvate arenguriikide esindatuse komitees. Komitee volitused ja töökorra otsustab osaliste konverents oma esimesel istungil.

3. Komitee esitab aruandeid ja soovitusi, osaliste konverents kaalub neid ja võtab vajaduse korral meetmeid.

VI OSA

INSTITUTSIOONILINE KORRALDUS

Artikkel 47

Osaliste konverents

1. Käesolevaga asutatakse osaliste konverents.

2. Osaliste konverentsi esimese istungi kutsub kokku ÜRO peasekretär hiljemalt ühe aasta möödumisel käesoleva kokkuleppe jõustumisest. Edaspidi peetakse osaliste konverentsi korralisi istungeid osaliste konverentsi poolt

kindlaks määratud regulaarsete ajavahemike järel. Kooskõlas kodukorraga võib osaliste konverentsi erakorralisi istungeid pidada ka muudel aegadel.

3. Osaliste konverents kohtub tavaliselt sekretariaadi asukohas või ÜRO peakorteris.

4. Osaliste konverents võtab oma esimesel istungil konsensuse alusel vastu nii enda kui ka oma allorganite kodukorrad, finantsreeglid, mis reguleerivad osaliste konverentsi rahastamist ning sekretariaadi ja allorganite rahastamist, ning seejärel kodukorra ja finantsreeglid mis tahes täiendava allorgani jaoks, mille ta võib luua. Kuni kodukorra vastuvõtmiseni kohaldatakse sama töökorda, mis valitsustevaheline konverents, mille raames käsitleti ÜRO mereõiguse konventsiooni kohast rahvusvahelist õiguslikult siduvat instrumenti riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise kohta.

5. Osaliste konverents teeb kõik endast oleneva, et võtta otsused ja soovitused vastu konsensuse alusel. Kui kõik võimalused konsensuse saavutamiseks on ammendatud, võetakse osaliste konverentsi otsused ja soovitused sisulistes küsimustes vastu kohalolevate ja hääletavate osaliste kahekolmandikulise häälteenamusega ning menetlusküsimusi käsitlevad otsused võetakse vastu kohalolevate ja hääletavate osaliste häälteenamusega, kui käesolevas kokkuleppes ei ole sätestatud teisiti.

6. Osaliste konverents jälgib ja hindab käesoleva kokkuleppe rakendamist, milleks ta:

a) võtab vastu käesoleva kokkuleppe rakendamisega seotud otsuseid ja soovitusi;

b) vaatab läbi ja hõlbustab osaliste teabevahetust, mis on seotud käesoleva kokkuleppe rakendamisega;

c) edendab muu hulgas asjakohaste menetluste loomise kaudu koostööd ja koordineerimist asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistikega ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega ning nende vahel, et edendada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitseks ja kestlikuks kasutamiseks tehtavate jõupingutuste sidusust;

d) asutab allorganid, mida peetakse vajalikuks, et toetada käesoleva kokkuleppe täitmist;

e) võtab vastu eelarve kohalolevate ja hääletavate osaliste kolmeneljandikulise häälteenamusega, kui kõik võimalused konsensuse saavutamiseks on ammendatud, sellise sagedusega ja selliseks eelarveperioodiks, mille ta määrab;

f) täidab muid käesolevas kokkuleppes kindlaks määratud või selle rakendamiseks vajalikke ülesandeid.

7. Osaliste konverents võib otsustada taotleda Rahvusvaheliselt Mereõiguse Kohtult nõuandvat arvamust õiguslikus küsimuses, mis käsitleb osaliste konverentsile tema pädevusse kuuluva teema kohta esitatud ettepaneku vastavust käesolevale kokkuleppele. Nõuandva arvamuse taotlust ei esitata küsimuses, mis kuulub teiste ülemaailmsete, piirkondlike või valdkondlike kehamite pädevusse, ega küsimuses, mis tingimata hõlmab sellise vaidluse samaaegset käsitlemist, mis puudutab suveräänsust või muid

õigusi või nõudeid maismaa- või saarte territooriumi suhtes või ala õiguslikku seisundit riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvana. Taotluses märgitakse ära selle õigusliku küsimuse ulatus, mille kohta nõuandvat arvamust taotletakse. Osaliste konverents võib paluda, et selline arvamus esitataks viivitamata.

8. Osaliste konverents hindab viie aasta jooksul alates käesoleva kokkuleppe jõustumisest ja seejärel enda määratud ajavahemike järel käesoleva kokkuleppe sätete asjakohasust ja tulemuslikkust ja vaatab nende sätete asjakohase ja tulemuslikkuse läbi ning esitab vajaduse korral ettepanekuid nende sätete rakendamise tõhustamiseks, et paremini käsitleda riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist.

Artikkel 48

Läbipaistvus

1. Osaliste konverents edendab otsustusmenetluse ja muu käesoleva kokkuleppe alusel ellu viidava tegevuse läbipaistvust.

2. Kui osaliste konverents ei otsusta teisiti, on kõik osaliste konverentsi ja selle allorganite istungid avatud vaatlejatele, kes osalevad istungil kooskõlas kodukorraga. Osaliste konverents avaldab oma otsused ja peab nende avalikku registrit.

3. Osaliste konverents edendab läbipaistvust käesoleva kokkuleppe rakendamisel, sealhulgas teabe avaliku levitamise kaudu ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite, asjakohaste põlisteadmistega põlisrahvaste ja kohalike kogukondade, teadusringkondade, kodanikuühiskonna ja muude asjaomaste sidusrühmade osalemise ja nendega konsulteerimise hõlbustamise kaudu, kui see on asjakohane ja kooskõlas käesoleva kokkuleppe sätetega.

4. Selliste käesoleva kokkuleppega mitteühinenud riikide, asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamite, asjakohaste põlisteadmistega põlisrahvaste ja kohalike kogukondade, teadusringkondade, kodanikuühiskonna ja muude asjaomaste sidusrühmade esindajad, kes on huvitatud osaliste konverentsi käsitletavatest küsimustest, võivad avaldada soovi osaleda vaatlejatena osaliste konverentsi ja selle allorganite istungitel. Osaliste konverentsi kodukorras nähakse ette sellise osalemise eeskirjad ning kodukord ei tohi olla selles suhtes põhjendamatult piirav. Kodukorras sätestatakse ka kõnealuste esindajate õigus saada õigeaegselt juurdepääs kogu asjaomasele teabele.

Artikkel 49

Teadus- ja tehniline organ

1. Käesolevaga asutatakse teadus- ja tehniline organ.

2. Teadus- ja tehniline organ koosneb liikmetest, kelle on nimetanud osalised ja valinud osaliste konverents ning kes töötavad ekspertidena ja tegutsevad kokkuleppe parimates huvides ning kellel on asjakohane kvalifikatsioon, võttes arvesse vajadust multidistsiplinaarsete eksperditeadmiste, sealhulgas asjakohaste teaduslike ja tehniliste eksperditeadmiste ning põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaseid

põlisteadmisi käsitlevate eksperditeadmiste järele, samuti soolist tasakaalu ja õiglast geograafilist esindatust. Teadus- ja tehnilise organi volitused ja töökorra, sealhulgas selle valikumenetlust ja liikmete volituste tingimused, määrab kindlaks osaliste konverents oma esimesel istungil.

3. Teadus- ja tehniline organ võib vajaduse korral tugineda asjakohastele nõuannetele, mis tulenevad asjakohastest õiguslikest vahenditest ja raamistikest või mille on esitanud asjakohased ülemaailmsed, piirkondlikud ja valdkondlikud kehamid või teised teadlased ja eksperdid.

4. Osaliste konverentsi alluvuses ja tema suuniste järgi ning võttes arvesse lõikes 2 osutatud multidistsiplinaarseid eksperditeadmisi, annab teadus- ja tehniline organ osaliste konverentsile teaduslikku ja tehnilist nõu, täidab talle käesoleva kokkuleppe alusel määratud ülesandeid ja muid ülesandeid, mille osaliste konverents võib kindlaks määrata, ning esitab osaliste konverentsile oma töö kohta aruandeid.

Artikkel 50

Sekretariaat

1. Käesolevaga asutatakse sekretariaat. Osaliste konverents määrab oma esimesel istungil sekretariaadi toimimise korralduse, sealhulgas otsustab sekretariaadi asukoha.

2. Kuni sekretariaat oma tööd alustab, täidab käesolevast kokkuleppest tulenevaid sekretariaadi ülesandeid ÜRO peasekretär ÜRO sekretariaadi õigusküsimuste büroo maailmamereasjade ja mereõiguse osakonna kaudu.

3. Sekretariaat ja selle asukohariik võivad sõlmida peakorterilepingu. Sekretariaadil on vastuvõtva riigi territooriumil õigusvõime ning asukohariik annab sekretariaadile tema ülesannete täitmiseks vajalikud privileegid ja immunitetid.

4. Sekretariaat

a) pakub osaliste konverentsile ja selle allorganitele halduslikku ja logistilist tuge käesoleva kokkuleppe rakendamiseks;

b) korraldab ja teenindab osaliste konverentsi ja muude käesoleva kokkuleppe alusel või osaliste konverentsi poolt asutatud organite istungeid;

c) levitab õigeaegselt käesoleva kokkuleppe rakendamisega seotud teavet, sealhulgas teeb osaliste konverentsi otsused üldsusele kättesaadavaks ja edastab need kõigile osalistele, samuti asjakohastele õiguslikele vahenditele ja raamistikele ning asjaomastele ülemaailmsetele, piirkondlikele ja valdkondlikele kehamitele;

d) hõlbustab vajaduse korral koostööd ja koordineerimist teiste asjaomaste rahvusvaheliste organite sekretariaatidega ning eelkõige sõlmib selleks ja oma ülesannete edukaks täitmiseks vajalikke haldus- ja lepingulisi kokkuleppeid, tingimusel et osaliste konverents selle heaks kiidab;

e) koostab ja esitab osaliste konverentsile aruandeid oma käesolevast kokkuleppest tulenevate ülesannete täitmise kohta;

f) pakub abi käesoleva kokkuleppe rakendamisel ja täidab muid osaliste konverentsi poolt kindlaks määratud või käesoleva kokkuleppe alusel talle määratud ülesandeid.

Artikkel 51

Teabevõrgustik

1. Käesolevaga luuakse teabevõrgustik.

2. Teabevõrgustik koosneb peamiselt avatud juurdepääsuga platvormist. Osaliste konverents määrab kindlaks teabevõrgustiku toimise erikorra.

3. Teabevõrgustik

a) toimib keskse platvormina, mille kaudu osalistel on võimalik pääseda ligi käesoleva kokkuleppe sätete kohaselt toimuva tegevusega seotud teabele ning esitada ja levitada sellist teavet, sealhulgas teavet, mis on seotud järgmisega:

i) geneetilised ressursid riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel, nagu on sätestatud käesoleva kokkuleppe II osas;

ii) piirkonnapõhiste majandamisvahendite, sealhulgas merekaitsealade loomine ja rakendamine;

iii) keskkonnamõju hindamised;

iv) suutlikkuse suurendamise taotlused ning meretehnoloogia siire ja sellega seotud võimalused, sealhulgas teaduskoostöö ja koolitusvõimalused, teave allikate kohta ning tehnoloogilise teabe ja andmete kättesaadavus meretehnoloogia siirdeks, meretehnoloogiale lihtsustatud juurdepääsu võimalused ja rahaliste vahendite kättesaadavus;

b) hõlbustab suutlikkuse suurendamise vajaduste ühitamist saadaval oleva toetusega ja meretehnoloogia siirde pakkujatega, sealhulgas riiklike, valitsusväliste või eraõiguslike üksustega, kes on huvitatud meretehnoloogia siirdes doonorina osalemisest, ning lihtsustab juurdepääsu seonduvale oskusteabele ja eksperditeadmistele;

c) esitab linke asjakohaste ülemaailmsete, piirkondlike, riiklike ja valdkondlike teabevõrgustike ning muude geenipankade, hoidlate ja andmebaaside veebisaitidele, sealhulgas sellistele, mis on seotud põlisrahvaste ja kohalike kogukondade asjakohaste põlisteadmistega, ning võimaluse korral edendab teabe vahetamise eesmärgil sidemeid avalikult juurdepääsetavate eraalgatuslike ja valitsusväliste teabevahetusplatvormidega;

d) tugineb ülemaailmse teabevõrgustiku raames piirkondlike teabevõrgustike loomisel ülemaailmsetele ja piirkondlikele teabevahetusinstitutsioonidele, kui see on asjakohane;

e) edendab suuremat läbipaistvust, sealhulgas hõlbustades keskkonna lähteolukorra andmete ja riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist käsitleva teabe jagamist osaliste ja muude asjaomaste sidusrühmade vahel;

f) hõlbustab rahvusvahelist koostööd ja ühistegevust, sealhulgas teadus- ja tehnikaalast koostööd ja ühistegevust;

g) täidab muid osaliste konverentsi poolt kindlaks määratud või käesoleva kokkuleppe alusel määratud ülesandeid.

4. Teabevõrgustikku haldab sekretariaat, ilma et see piiraks võimalikku koostööd muude, osaliste konverentsi poolt kindlaks määratud asjakohaste õiguslike vahendite ja raamistike kaudu ning asjaomaste ülemaailmsete, piirkondlike ja valdkondlike kehamitega, sealhulgas ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (UNESCO) valitsustevahelise okeanograafiakomisjoni, Rahvusvahelise Süvamerepõhja Organisatsiooni, Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) ning ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooniga (FAO).

5. Teabevõrgustiku haldamisel võetakse täielikult arvesse arenguriikidest osaliste erivajadusi ja väikeste arenevate saareriikide eriolukorda ning hõlbustatakse nende juurdepääsu teabevõrgustikule, et võimaldada neil riikidel kasutada seda ilma põhjendamatute takistuste ja halduskoormuseta. Lisatakse teave tegevuste kohta, mille eesmärk on edendada teabe jagamist, teadlikkuse suurendamist ja teabe levitamist nendes riikides ja nende riikidega ning pakkuda neile riikidele eriprogramme.

6. Järgitakse käesoleva kokkuleppe alusel antava teabe konfidentsiaalsust ja sellega seotud õigusi. Ühtki käesoleva kokkuleppe sätet ei tõlgendata nii, nagu sellega nõutaks sellise teabe jagamist, mis on osalise riigisisese õiguse või muu kohaldatava õiguse järgi avalikustamise eest kaitstud.

VII OSA

RAHALISED VAHENDID JA RAHASTAMISMEHCHANISM

Artikkel 52

Rahastamine

1. Osaline eraldab oma võimaluste piires vahendeid nende tegevuste jaoks, mis on mõeldud kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks, võttes arvesse oma riiklikku poliitikat, prioriteete, kavasid ja programme.

2. Kokkuleppe alusel loodud asutusi rahastatakse osaliste makstavatest kindlaksmääratud osamaksetest.

3. Käesolevaga luuakse mehhanism piisavate, kättesaadavate, uute, täiendavate ja prognoositavate rahaliste vahendite eraldamiseks käesoleva kokkuleppe alusel. Mehhanismiga abistatakse arenguriike kokkuleppe rakendamisel, sealhulgas suutlikkuse suurendamist ja meretehnoloogia siiret toetava rahastamise kaudu, ning täidetakse muid käesolevas artiklis sätestatud ülesandeid mere elurikkuse kaitseks ja kestlikuks kasutamiseks.

4. Mehhanism hõlmab järgmist:

a) osaliste konverentsi loodud vabatahtlik usaldusfond, et hõlbustada osalistest arenguriikide, eelkõige vähim arenenud riikide, sisemaal asuvate arenguriikide ja väikeste arenevate saareriikide esindajate osalemist käesoleva kokkuleppe alusel loodud organite istungitel;

b) erifond, mida rahastatakse järgmistest allikatest:

- i) iga-aastased osamaksed kooskõlas artikli 14 lõikega 6;
 - ii) maksed kooskõlas artikli 14 lõikega 7;
 - iii) lisamaksed osalistelt ja eraõiguslikelt üksustelt, kes soovivad eraldada rahalisi vahendeid, et toetada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist;
 - c) Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfond.
5. Osaliste konverents võib kaaluda võimalust luua rahastamismehhanismi osana lisavahendeid, et toetada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist, et rahastada riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse ennistamist ja ökoloogilist taastamist.
6. Erifondi ja Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfondi kasutatakse selleks, et
- a) rahastada käesoleva kokkuleppe alusel suutlikkuse suurendamise projekte, sealhulgas tulemuslikke mere elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise projekte, ning tegevusi ja programme, sealhulgas meretehnoloogia siirdega seotud väljaõpet;
 - b) aidata arenguriikidest osalisi käesoleva kokkuleppe rakendamisel;
 - c) toetada põlisrahvaste ja kohalike kogukondade kui põlisteadmiste omajate ellu viidavaid kaitse ja kestliku kasutamise programme;
 - d) toetada üldsusega konsulteerimist riiklikul ja piirkondlikul tasandil;
 - e) rahastada mis tahes muid tegevusi vastavalt osaliste konverentsi otsusele.
7. Rahastamismehhanismiga tuleks püüda tagada, et mehhanismi raames kasutatavate vahendite vahel välditakse dubleerimist ning edendatakse vastastikust täiendavust ja sidusust.
8. Käesoleva kokkuleppe rakendamise toetuseks eraldatud rahalised vahendid võivad hõlmata nii riiklikest kui ka rahvusvahelistest avaliku ja erasektori allikatest pakutavat rahastust, sealhulgas riikide, rahvusvaheliste finantseerimisasutuste, ülemaailmsete ja piirkondlike vahendite raames loodud olemasolevate rahastamismehhanismide, doonororganisatsioonide, valitsustevaheliste organisatsioonide, vabaühenduste ning füüsiliste ja juriidiliste isikute panuseid, ning avaliku ja erasektori partnerluste kaudu pakutavat rahastust.
9. Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel toimib mehhanism osaliste konverentsi järelevalve all, kui see on asjakohane, ja selle suuniste järgi ning annab osaliste konverentsile aru. Osaliste konverents annab suuniseid üldstrateegia, poliitikameetmete ja programmide prioriteetide ning rahalistele vahenditele juurdepääsu tingimuste ja nende vahendite kasutamise kohta.
10. Osaliste konverents ja Ülemaailmne Keskkonnafond lepivad osaliste konverentsi esimesel istungil kokku eelnevate lõigete rakendamise korras.
11. Tunnistades kiireloomulist vajadust tegeleda riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise küsimusega, määrab osaliste konverents erifondi jaoks kindlaks esialgse kõigist allikatest vahendite kaasamise eesmärgi aastani 2030, võttes muu hulgas arvesse

erifondi institutsioonilist korraldust ning suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde komitee kaudu esitatud teavet.

12. Juurdepääs käesoleva kokkuleppe alusel rahastamisele on avatud arenguriikidest osalistele vastavalt vajadusele. Erifondi vahendeid jagatakse erapooletu jaotamise kriteeriumide alusel, võttes arvesse erivajadustega osaliste, eelkõige vähim arenenud riikide, sisemaal asuvate arenguriikide, ebasoodsa geograafilise asendiga riikide, väikeste arenevate saareriikide ja Aafrika rannikuriikide, saarestikuriikide ja keskmise sissetulekuga arenguriikide abivajadust ning võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda. Erifondi eesmärk on tagada tõhus juurdepääs rahastamisele lihtsustatud taotlus- ja heakskiitmismenetlustega ning suurem valmidus anda sellistele arenguriikidest osalistele toetust.

13. Võttes arvesse piiratud suutlikkust, julgustavad osalised rahvusvahelisi organisatsioone kohaldama asjakohaste rahaliste vahendite ja tehnilise abi eraldamisel ning oma eriteenuste kasutamisel riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitseks ja kestlikuks kasutamiseks sooduskohtlemist arenguriikidest osaliste, eelkõige vähim arenenud riikide, sisemaal asuvate arenguriikide ja väikeste arenevate saareriikide suhtes, võttes arvesse väikeste arenevate saareriikide ja vähim arenenud riikide eriolukorda, ning arvestama nimetatud riikide konkreetsete vajaduste ja erinõudmistega.

14. Osaliste konverents moodustab rahaliste vahendite eest vastutava rahanduskomitee. See koosneb liikmetest, kellel on asjakohane kvalifikatsioon ja asjatundlikkus, ning selle koosseisu puhul võetakse arvesse soolist tasakaalu ja õiglast geograafilist jaotust. Komitee volituste ja töökorra üle otsustab osaliste konverents. Komitee esitab korrapäraselt aruandeid ja soovitusi mehhanismi raames rahaliste vahendite kindlakstegemise ja kaasamise kohta. Samuti kogub ta teavet ja esitab aruandeid muude mehhanismide ja vahendite raames toimuva rahastuse kohta, mis aitab otseselt või kaudselt kaasa käesoleva kokkuleppe eesmärkide saavutamisele. Lisaks käesolevas artiklis esitatud kaalutlustele käsitleb komitee muu hulgas järgmist:

- a) osaliste, eelkõige arenguriikidest osaliste vajaduste hindamine;
- b) vahendite kättesaadavus ja õigeaegne väljamaksmine;
- c) rahaliste vahendite kogumise ja eraldamisega seotud otsustus- ja juhtimismenetluste läbipaistvus;
- d) toetust saavate arenguriikidest osaliste vastutus seoses rahaliste vahendite kokkulepitud kasutamisega.

15. Osaliste konverents vaatab rahanduskomitee aruanded ja soovitusel läbi ning võtab asjakohaseid meetmeid.

16. Lisaks vaatab osaliste konverents rahastamismehhanismi korrapäraselt läbi, et hinnata rahaliste vahendite piisavust, tulemuslikkust ja kättesaadavust, muu hulgas suutlikkuse suurendamiseks ja meretehnoloogia siirdeks, eelkõige arenguriikidest osaliste jaoks.

VIII OSA

KOKKULEPPE RAKENDAMINE JA TÄITMINE

Artikkel 53

Rakendamine

Osalised võtavad kõik vajalikud seadusandlikud, haldus- või poliitikameetmed, et tagada käesoleva kokkuleppe rakendamine.

Artikkel 54

Rakendamise jälgimine

Iga osaline jälgib talle käesolevast kokkuleppest tulenevate kohustuste täitmist ning esitab konverentsile osaliste konverentsi poolt kindlaksmääratud vormis ja ajavahemike järel aruande kokkuleppe rakendamiseks võetud meetmete kohta.

Artikkel 55

Kokkuleppe rakendamise ja täitmise järelevalve komitee

1. Käesolevaga luuakse kokkuleppe rakendamise ja täitmise järelevalve komitee, et hõlbustada, käsitleda ja edendada kokkuleppe sätete täitmist. Kokkuleppe rakendamise ja täitmise järelevalve komitee on oma laadilt toetav ning toimib läbipaistvalt, mittevastandavalt ja mittekaristavalt.
2. Kokkuleppe rakendamise ja täitmise järelevalve komitee koosneb liikmetest, kellel on sobiv kvalifikatsioon ja kogemused ning kelle on nimetanud osalised ja valinud osaliste konverents, võttes arvesse soolist tasakaalu ja õiglast geograafilist esindatust.
3. Kokkuleppe rakendamise ja täitmise järelevalve komitee tegutseb osaliste konverentsi esimesel istungil vastu võetud eeskirjade ja kodukorra kohaselt. Kokkuleppe rakendamise ja täitmise järelevalve komitee käsitleb kokkuleppe rakendamise ja täitmisega seotud küsimusi muu hulgas individuaalsel ja süsteemi tasandil ning annab osaliste konverentsile korrapäraselt aru ja esitab vajaduse korral soovitusi, võttes samal ajal arvesse vastavaid riiklikke olusid.
4. Kokkuleppe rakendamise ja täitmise järelevalve komitee võib oma töös vajaduse korral tugineda käesoleva kokkuleppe alusel loodud asutustelt, samuti asjakohastelt õiguslikelt vahenditelt ja raamistikelt ning asjaomastelt ülemaailmsetelt, piirkondlikelt, ja valdkondlikelt kehamitelt saadud teabele.

IX OSA

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

Artikkel 56

Vaidluste ennetamine

Osalised teevad koostööd, et ennetada vaidluste teket.

Artikkel 57

Kohustus lahendada vaidlused rahumeelselt

Osalistes on kohustatud kasutama käesoleva kokkuleppe tõlgendamist või kohaldamist käsitlevate vaidluste lahendamiseks läbirääkimisi, järelepärimist, vahendust, lepitust, vahekohtu- või kohtumenetlust, piirkondlike asutuste või kokkulepete abi või muid osaliste valitud rahumeelseid viise.

Artikkel 58

Vaidluste lahendamine osaliste valitud rahumeelsel viisil

Ükski käesoleva osa säte ei piira ühegi käesoleva kokkuleppe osalise õigust leppida igal ajal kokku käesoleva kokkuleppe tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidluse lahendamises nende endi valitud rahumeelsel viisil.

Artikkel 59

Tehnilist laadi vaidlused

Kui vaidlus puudutab tehnilist laadi küsimust, võivad asjaomased osalistes anda vaidluse lahendada nende loodud ajutisele eksperdirühmale. Rühm peab nõu asjaga seotud osalistega ja püüab vaidluse kiiresti lahendada, kasutamata kokkuleppe artikli 60 kohaseid siduvaid vaidluste lahendamise menetlusi.

Artikkel 60

Vaidluste lahendamise menetlused

1. Käesoleva kokkuleppe tõlgendamist või kohaldamist käsitlevad vaidlused lahendatakse kooskõlas konventsiooni XV osas esitatud vaidluste lahendamise sätetega.
2. Vaidluste lahendamiseks, milles osaleb käesoleva kokkuleppe osaline, kes ei ole konventsiooni osaline, kohaldatakse konventsiooni XV osa ning V, VI, VII ja VIII lisa.
3. Iga menetlust, millega käesoleva kokkuleppe osaline, kes on ka konventsiooni osaline, on nõustunud vastavalt konventsiooni artiklile 287, kasutatakse käesoleva osa kohaseks vaidluste lahendamiseks, välja arvatud juhul, kui see osaline on käesolevale kokkuleppele alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes või igal ajal pärast seda nõustunud vastavalt konventsiooni artiklile 287 mõne muu menetlusega käesoleva osa kohaseks vaidluste lahendamiseks.
4. Iga deklaratsiooni, mille käesoleva kokkuleppe osaline, kes on ka konventsiooni osaline, on edastanud vastavalt konventsiooni artiklile 298, kohaldatakse käesoleva osa kohase vaidluste lahendamise suhtes, välja arvatud juhul, kui see osaline on käesolevale kokkuleppele alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes või igal ajal pärast seda edastanud vastavalt konventsiooni artiklile 298 teistsuguse deklaratsiooni käesoleva osa kohaseks vaidluste lahendamiseks.
5. Vastavalt lõikele 2 võib käesoleva kokkuleppe osaline, kes ei ole konventsiooni osaline, käesolevale kokkuleppele alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes või igal ajal pärast seda valida käesoleva kokkuleppe tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidluste

lahendamiseks ühe või mitu järgmistest variantidest, edastades hoiulevõtjale kirjaliku deklaratsiooni:

- a) Rahvusvaheline Mereõiguse Kohus;
- b) Rahvusvaheline Kohus;
- c) VII lisa kohane vahekohus;

d) VIII lisa kohane erivahekohus ühe või mitme kõnealuses lisas nimetatud vaidluskategooria jaoks.

6. Käesoleva kokkuleppe osaline, kes ei ole konventsiooni osaline ja kes ei ole kirjalikku deklaratsiooni edastanud, loetakse lõike 5 punktis c esitatud variandiga nõustunuks. Kui vaidluspooled on nõustunud vaidluse lahendamiseks sama menetlusega, võib vaidluse lahendamiseks kasutada vaid seda menetlust, kui pooled ei lepi kokku teisiti. Kui vaidluspooled ei ole nõustunud vaidluse lahendamiseks sama menetlusega, võib vaidluse anda lahendada vaid konventsiooni VII lisa alusel loodud vahekohtule, kui pooled ei lepi kokku teisiti. Lõike 5 alusel edastatavate deklaratsioonide suhtes kohaldatakse konventsiooni artikli 287 lõikeid 6–8.

7. Ilma et see piiraks käesolevast osast tulenevaid kohustusi, võib käesoleva kokkuleppe osaline, kes ei ole konventsiooni osaline, teha käesolevale kokkuleppele alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes või igal ajal pärast seda kirjaliku deklaratsiooni, et ta ei nõustu ühe või mitme konventsiooni artiklis 298 sätestatud vaidluskategooria puhul ühe või mitme konventsiooni XV osa 2. jaos esitatud menetlusega käesoleva osa kohaseks vaidluste lahendamiseks. Sellise deklaratsiooni suhtes kohaldatakse konventsiooni artiklit 298.

8. Käesoleva artikli sätted ei piira vaidluste lahendamise menetlusi, millega osalised on nõustunud asjaomase õigusliku vahendi või raamistiku osalistena või asjaomase ülemaailmse, piirkondliku või valdkondliku kehami liikmena, kui tegemist on selliste õiguslike vahendite ja raamistike tõlgendamise või kohaldamisega.

9. Ühtki käesoleva kokkuleppe sätet ei tõlgendata nii, et sellega antakse kohtule või vahekohtule pädevus vaidluses, mis puudutab või tingimata hõlmab mingi ala õigusliku seisundi samaaegset käsitlemist riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvana, või vaidluses, mis on seotud suveräänsuse või muude õigustega mandri- või saareterritooriumi suhtes või selliste õiguste nõudmisega käesoleva kokkuleppe osalise poolt, tingimusel et ühtki käesoleva lõike sätet ei tõlgendata nii, et see piiraks konventsiooni XV osa 2. jao kohast kohtu või vahekohtu pädevust.

10. Kahtluste vältimiseks ei saa miski käesolevas kokkuleppes olla aluseks selliste nõuete esitamisele või tagasilükkamisele, mis on seotud suveräänsuse, suveräänsuse õiguste või jurisdiktsiooniga maa- või merealade üle, sealhulgas nendega seotud vaidluste puhul.

Artikkel 61

Ajutine kokkulepe

Kuni vaidluse lahendamiseni kooskõlas käesoleva osaga teevad vaidluspooled kõik endast oleneva, et sõlmida praktilist laadi ajutine kokkulepe.

X OSA

KÄESOLEVA KOKKULEPPEGA MITTEÜHINENUD OSALISED

Artikkel 62

Käesoleva kokkuleppega mitteühinenud osalised

Osalised julgustavad neid, kes ei ole käesoleva kokkuleppe osalised, saama selle osalisteks ning võtma vastu selle sätetega kooskõlas olevaid õigusnorme.

XI OSA

HEAUSKSUS JA ÕIGUSTE KURITARVITAMINE

Artikkel 63

Heauskus ja õiguste kuritarvitamine

Osalised täidavad käesoleva kokkuleppe alusel võetud kohustusi heas usus ja kasutavad kokkuleppes tunnustatud õigusi viisil, mis ei kujuta endast õiguse kuritarvitamist.

XII OSA

LÕPPSÄTTED

Artikkel 64

Hääletamisõigus

1. Igal käesoleva kokkuleppe osalisel on üks hääl, välja arvatud lõikes 2 sätestatud juhtudel.
2. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonil, kes on käesoleva kokkuleppe osaline, on oma pädevusse kuuluvates küsimustes nii palju hääli, kui on tema liikmesriike, kes on käesoleva kokkuleppega ühinenud. Selline organisatsioon ei kasuta oma hääleõigust, kui seda kasutab tema liikmesriik, ja vastupidi.

Artikkel 65

Allakirjutamine

Kokkulepe on allakirjutamiseks avatud kõikidele riikidele ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidele alates [lisada kuupäev] ning jääb ÜRO peakorteris New Yorgis allakirjutamiseks avatuks kuni [lisada kuupäev].

Artikkel 66

Ratifitseerimine, heakskiitmine ja ühinemine

Riigid ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid peavad käesoleva kokkuleppe ratifitseerima või heaks kiitma. Riigid ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid saavad sellega ühineda alates kokkuleppe allakirjutamiseks sulgemise kuupäevale järgnevast päevast. Ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjad antakse hoiule ÜRO peasekretärile.

Artikkel 67

Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide ja nende liikmesriikide pädevuse jaotus käesoleva kokkuleppega reguleeritavates küsimustes

1. Kõik piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid, kellest saavad käesoleva kokkuleppe osalised, ilma et nende liikmesriigid oleksid osalised, on kohustatud täitma kõiki kokkuleppes tulenevaid kohustusi. Kui mõni niisuguse organisatsiooni liikmesriikidest on käesoleva kokkuleppe osaline, lepivad organisatsioon ja selle liikmesriigid käesolevast kokkuleppes tulenevate kohustuste täitmisel omavahel kokku. Sellisel juhul ei ole nimetatud organisatsioonil ja selle liikmesriikidel õigust käesolevast kokkuleppes tulenevaid õigusi samaaegselt teostada.
2. Ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjas teatab piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon oma pädevuse ulatuse kokkuleppega reguleeritavates küsimustes. Iga selline organisatsioon peab hoiulevõtjale teatama ka oma pädevuse ulatuse olulistest muutustest ja viimane teavitab omakorda osalisi.

Artikkel 68

Jõustumine

1. Kokkulepe jõustub 120 päeva pärast kuuekümnenda ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmist.
2. Riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes, kes ratifitseerib või kiidab heaks käesoleva kokkuleppe või ühineb sellega pärast kuuekümnenda ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmist, jõustub kokkulepe kolmekümnendal päeval pärast tema ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise kuupäeva, kui lõikest 1 ei tulene teisiti.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel ei käsitata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni hoiuleantud kirja täiendavana sellise organisatsiooni liikmesriikide hoiuleantud kirjade suhtes.

Artikkel 69

Ajutine kohaldamine

1. Käesolevat kokkulepet võib ajutiselt kohaldada riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, kes nõustub selle ajutise

kohaldamisega, teatades sellest hoiulevõtjale kirjalikult konventsioonile alla kirjutades või ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiule andes. Ajutine kohaldamine jõustub kuupäeval, mil hoiulevõtja teate saab.

2. Kokkuleppe ajutine kohaldamine riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni poolt lõpeb, kui kokkulepe kõnealuse riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes jõustub või kui see riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon teatab hoiulevõtjale kirjalikult oma kavatsusest kokkuleppe ajutine kohaldamine lõpetada.

Artikkel 70

Reservatsioonid ja erandid

Kokkuleppe suhtes ei lubata teha reservatsioone ega erandeid, välja arvatud juhul, kui see on kokkuleppe muude artiklitega sõnaselgelt lubatud.

Artikkel 71

Deklaratsioonid ja avaldused

Artikkel 70 ei takista riiki ega piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni käesolevale kokkuleppele alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes esitamast mis tahes sõnastuse või nimetusega deklaratsioone või avaldusi, mille eesmärk on muu hulgas ühtlustada oma õigusnorme kokkuleppe sätetega, tingimusel et selliste deklaratsioonide või avaldustega ei välistata ega muudeta kokkuleppe õiguslikku toimet selle kohaldamisel kõnealuse riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes.

Artikkel 72

Muudatused

1. Osaline võib sekretariaadile adresseeritud kirjaliku teatisega esitada ettepaneku käesoleva kokkuleppe muutmiseks. Sekretariaat edastab sellise teatise kõikidele osalistele. Kui kuue kuu jooksul alates teatise edastamise kuupäevast vastab vähemalt pool osalistest taotlusele pooldavalt, arutatakse kavandatud muudatust osaliste konverentsi järgmisel istungil.

2. Hoiulevõtja edastab artikli 47 kohaselt vastu võetud muudatuse kõigile osalistele ratifitseerimiseks või heakskiitmiseks.

3. Käesoleva kokkuleppe muudatused jõustuvad osaliste suhtes, kes need ratifitseerivad või heaks kiidavad, kolmekümnendal päeval pärast seda, kui kaks kolmandikku kokkuleppe osalistest, kes olid osalised muudatuse vastuvõtmise ajal, on ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiule andnud. Seejärel jõustub muudatus iga osalise suhtes, kes annab oma ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiule pärast nõutud arvu selliste kirjade hoiuleandmist, kolmekümnendal päeval pärast ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmist.

4. Muudatuses võidakse selle vastuvõtmise ajal ette näha, et muudatuse jõustumiseks peab selle ratifitseerima või heaks kiitma käesolevas artiklis nõutust väiksem või suurem arv osalisi.

5. Lõigete 3 ja 4 kohaldamisel ei käsitata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni hoiuleantud kirja täiendavana sellise organisatsiooni liikmesriikide hoiuleantud kirjade suhtes.

6. Riiki või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni, kellest saab käesoleva kokkuleppe osaline pärast muudatuste jõustumist kooskõlas lõikega 3, käsitatakse juhul, kui see riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon ei ole väljendanud muud kavatsust:

- a) käesoleva kokkuleppe muudetud versiooni osalisena;
- b) muutmata kokkuleppe osalisena nende osaliste suhtes, kelle suhtes muudatus ei ole siduv.

Artikkel 73

Denonsseerimine

1. Osaline võib ÜRO peasekretärile saadetava kirjaliku teatega käesoleva kokkuleppe denonsseerida ja esitada selle põhjused. Põhjuste esitamata jätmine ei mõjuta denonsseerimise kehtivust. Denonsseerimine jõustub üks aasta pärast teate kättesaamise kuupäeva, kui teates ei ole märgitud hilisemat kuupäeva.

2. Denonsseerimine ei mõjuta mingil viisil ühegi osalise kohustust täita käesolevas kokkuleppes sätestatud kohustusi, mida ta peaks sõltumata käesolevast kokkuleppest täitma rahvusvahelise õiguse alusel.

Artikkel 74

Lisad

1. Lisad on käesoleva kokkuleppe lahutamatu osa ja kui ei ole selgelt sätestatud teisiti, hõlmab viide kokkuleppele või mõnele selle osale ka viidet sellega seotud lisadele.

2. Artikli 72 sätteid, mis on seotud käesoleva kokkuleppe muutmisega, kohaldatakse ka kokkuleppe uue lisa ettepaneku, vastuvõtmise ja jõustumise suhtes.

3. Osaline võib teha ettepaneku käesoleva kokkuleppe lisa muutmiseks, et seda arutada osaliste konverentsi järgmisel istungil. Lisasid võib muuta osaliste konverents. Olenemata artiklist 72 kohaldatakse käesoleva kokkuleppe lisade muudatuste suhtes järgmisi sätteid:

- a) muudatusettepaneku tekst tuleb edastada sekretariaadile vähemalt 150 päeva enne istungit. Pärast muudatusettepaneku teksti kättesaamist edastab sekretariaat selle osalistele. Sekretariaat konsulteerib vajaduse korral asjaomaste allorganitega ja edastab kõik vastused kõikidele osalistele hiljemalt 30 päeva enne istungit;

- b) istungil vastu võetud muudatused jõustuvad kõigi osaliste jaoks 180 päeva pärast istungi lõppu, välja arvatud need osalised, kes esitavad vastuväite kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4.

4. Lõike 3 punktis b sätestatud 180 päeva jooksul võib iga osaline esitada muudatuse suhtes vastuväite, saates hoiulevõtjale kirjaliku teate. Sellise vastuväite võib igal ajal tagasi võtta hoiulevõtjale saadetava kirjaliku teatega

ning pärast seda jõustub lisa muudatus kõnealuse osalise suhtes kolmekümne päeva möödumisel vastuväite tagasivõtmisest.

Artikkel 75

Hoiulevõtja

Käesoleva kokkuleppe ja selle muudatuste või paranduste hoiulevõtja on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär.

Artikkel 76

Autentsed tekstid

Käesoleva kokkuleppe araabia-, hiina-, hispaania-, inglise-, prantsuse- ja venekeelne tekst on võrdselt autentne.

I LISA

Alade kindlakstegemise soovituslikud kriteeriumid

- a) Ainulaadsus
- b) Harukordsus
- c) Eriline tähtsus liikide elutsüklite etappide seisukohast
- d) Alal leiduvate liikide eriline tähtsus
- e) Tähtsus ohustatud, eriti ohustatud või vähenevate liikide või elupaikade seisukohast
- f) Haavatavus, muu hulgas kliimamuutuste ja maailmamere hapestumise suhtes
- g) Haprus
- h) Tundlikkus
- i) Elurikkus ja tootlikkus
- j) Esindatus
- k) Sõltuvus
- l) Looduslikkus
- m) Ökoloogiline ühendatus
- n) Alal toimuvad olulised ökoloogilised protsessid
- o) Majanduslikud ja sotsiaalsed tegurid
- p) Kultuurilised tegurid
- q) Kumulatiivne ja piiriülene mõju
- r) Aeglane taastumine ja vastupanuvõime
- s) Piisavus ja teostatavus
- t) Replikatsioon
- u) Paljunemise jätkusuutlikkus
- v) Kaitse- ja majandamismeetmete olemasolu

II LISA

Suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde liigid

Käesoleva kokkuleppe alusel võivad suutlikkuse suurendamise ja meretehnoloogia siirde algatused hõlmata muu hulgas järgmist:

a) asjakohaste andmete, teabe, teadmiste ja teadusuuringute jagamine kasutajasõbralikus vormingus, sealhulgas:

- i) merealaste teaduslike ja tehnoloogiliste teadmiste jagamine;
- ii) riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist käsitleva teabe vahetamine;
- iii) teadus- ja arendustegevuse tulemuste jagamine;

b) teabe levitamine ja teadlikkuse suurendamine, sealhulgas seoses järgmisega:

- i) merealased teadusuuringud, mereteadus ja nendega seotud mereoperatsioonid ja -teenused;
- ii) keskkonna- ja bioloogilised andmed, mis on kogutud riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel aladel tehtud uuringute käigus;
- iii) asjakohased põlisteadmised vastavalt nende teadmiste omajate vabatahtlikule ja teadvale nõusolekule;
- iv) maailmamerele avalduvad survetegurid, mis mõjutavad mere elurikkust riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel, sealhulgas kliimamuutuste kahjulik mõju, nagu soojenemine ja maailmamere hapnikusisalduse vähenemine, samuti maailmamere hapestumine;
- v) sellised meetmed nagu piirkonnapõhised majandamisvahendid, sealhulgas merekaitsealad;
- vi) keskkonnamõju hindamised;

c) asjakohase taristu, sealhulgas seadmete arendamine ja tugevdamine, nagu:

- i) vajaliku taristu arendamine ja rajamine;
- ii) tehnika, sealhulgas proovivõtu- ja metoodikaseadmete (nt vee-, geoloogiliste, bioloogiliste või keemiliste proovide jaoks) pakkumine;
- iii) sellise varustuse soetamine, mis on vajalik uurimis- ja arendussuutlikkuse toetamiseks ja edasiarendamiseks, sealhulgas andmehalduse valdkonnas, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade geneetiliste ressursside ja selliste ressursside digitaalsete järjestusandmetega seotud tegevuse kontekstis, selliste meetmete jaoks nagu piirkonnapõhised majandamisvahendid, sealhulgas merekaitsealad, ning keskkonnamõju hindamiste läbiviimiseks;

d) institutsioonilise suutlikkuse ja riiklike reguleerivate raamistike või mehhanismide arendamine ja tugevdamine, sealhulgas:

- i) juhtimis-, poliitika- ja õigusraamistikud ning -mehhanismid;

- ii) abi riiklike seadusandlike, haldus- või poliitikameetmete väljatöötamisel, rakendamisel ja jõustamisel, sealhulgas nendega seotud regulatiivsed, teaduslikud ja tehnilised nõuded riiklikul või piirkondlikul tasandil;
 - iii) tehniline tugi käesoleva kokkuleppe sätete rakendamiseks, sealhulgas andmete seireks ja aruandluseks;
 - iv) suutlikkus kujundada teabe ja andmete põhjal välja tulemuslik ja tõhus poliitika, muu hulgas hõlbustades juurdepääsu sellistele teadmistele ja selliste teadmiste omandamist, mis on vajalikud arenguriikidest osaliste otsustajate teavitamiseks;
 - v) asjaomaste riiklike ja piirkondlike organisatsioonide ja institutsioonide institutsioonilise suutlikkuse loomine või tugevdamine;
 - vi) riiklike ja piirkondlike teaduskeskuste loomine, sealhulgas andmehoidlatena;
 - vii) piirkondlike tippkeskuste väljaarendamine;
 - viii) oskuste arendamise piirkondlike keskuste väljaarendamine;
 - ix) koostöösuhete tihendamine piirkondlike institutsioonide vahel, näiteks põhja-lõuna ja lõuna-lõuna koostöö ning piirkondlike mereorganisatsioonide ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide koostöö;
- e) inimressursside ja finantsjuhtimise ressurssidega seotud suutlikkuse ning tehnilise oskusteabe arendamine ja tugevdamine vahetuste, teaduskoostöö, tehnilise toe, hariduse ja koolituse ning meretehnoloogia siirde kaudu, näiteks
- i) ühistegevus ja koostöö mereteaduses, sealhulgas andmete kogumise, tehnilise teabevahetuse, teadusuuringute projektide ja programmide kaudu, ning ühiste teadusprojektide arendamine koostöös arenguriikide institutsioonidega;
 - ii) haridus ja koolitus järgmistes valdkondades:
 - a. loodus- ja sotsiaalteadused, nii alus- kui ka rakendusteadused, et arendada teadus- ja uurimissuutlikkust;
 - b. tehnoloogia ning mereteaduse ja -tehnoloogia rakendamine teadus- ja uurimissuutlikkuse arendamiseks;
 - c. poliitika ja juhtimine;
 - d. põlisteadmiste asjakohasus ja rakendamine;
 - iii) ekspertide, sealhulgas põlisteadmiste ekspertide vahetused;
 - iv) rahaliste vahendite eraldamine inimressursside ja tehnilise oskusteabe arendamiseks, sealhulgas:
 - a. stipendiumide või muude toetuste andmine väikestest arenevatest saareriikidest osaliste esindajatele seminaridel, koolitusprogrammides või muudes asjakohastes programmides osalemiseks, et arendada nende erisuutlikkust;

- b. rahaliste ja tehniliste eksperditeadmiste ja ressursside pakkumine, eelkõige väikestest arenevatest saareriikidest osalistele, seoses keskkonnamõju hindamisega;
 - v) koolitatud inimressursside võrgustiku loomine;
 - f) käsiraamatute, suuniste ja standardite väljatöötamine ja jagamine, sealhulgas
 - i) kriteeriumid ja viitematerjalid;
 - ii) tehnoloogiastandardid ja -eeskirjad;
 - iii) käsiraamatute ja asjakohase teabe hoidla, et jagada teadmisi keskkonnamõju hindamise läbiviimise kohta ja sellealast suutlikkust, saadud kogemusi ja parimaid tavasid;
 - g) tehnika-, teadus-, uurimis- ja arendusprogrammide, sealhulgas biotehnoloogiaalase uurimistegevuse väljatöötamine.
-